

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální pedagogiky

Pohled adolescentů na vlastní sexuální chování v kontextu postmoderní doby

Diplomová práce

Autor: Bc. Lucie Špráchalová
Studijní program: B 7507 Specializace v pedagogice
Studijní obor: 7502T011 Sociální pedagogika
Vedoucí práce: PhDr. Václav Bělík, PhD.
Odborný konzultant: Doc. PhDr. Jan Lašek, PhD.

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta

Zadání diplomové práce

Autor: Lucie Špráchalová

Studijní program: N7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: Sociální pedagogika

Název závěrečné práce: **Pohled adolescentů na vlastní sexuální chování v kontextu postmoderní doby**

Název závěrečné práce AJ: Adolescents' view of their own sexual behavior in the context of postmodern period

Cíl, metody, literatura, předpoklady:

Diplomová práce se zaměřuje na vnímání sexuálního chování vybranou skupinou respondentů reprezentujících skupinu adolescentů. Práce klade důraz na zvyšující se věkovou hranici této skupiny jako jeden z mnoha fenoménů postmoderní doby. V teoretické části dále řeší klíčové pojmy jako prostředí a sociální prostředí, společnost, sexualita, sexuální chování, normalita, postmoderní doba a další. V rámci výzkumného šetření je použita metoda dotazníku. Cílem práce je ucelený pohled na část sexuální problematiky, která není příliš často odborně zpracována a leckdy je naopak bagatelizována.

Garantující pracoviště: Katedra sociální pedagogiky, Pedagogická fakulta

Vedoucí práce: PhDr. Václav Bělík, Ph.D.

Konzultant: doc. PhDr. Jan Lašek, CSc.

Oponent: PhDr. Josef Kasal, Ph.D.

Datum zadání závěrečné práce: 20. 12. 2013

Datum odevzdání závěrečné práce:

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci vypracovala pod vedením vedoucího diplomové práce samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

.....

V Hradci Králové dne 22. února 2015

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří vedoucímu této diplomové práce panu PhDr. Václavu Bělíkovi, PhD. za optimistický a vstřícný přístup k mnou vybranému tématu a práci na něm. Mému odbornému konzultantovi panu Doc. PhDr. Janu Laškovi, CSc. patří též vřelý dík za odbornou pomoc a vedení při výzkumném šetření a následně při jeho zpracování.

ANOTACE

ŠPRÁCHALOVÁ, Lucie. *Pohled adolescentů na vlastní sexuální chování v kontextu postmoderní doby*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2015. 75 s. Diplomová práce.

Tato práce se zabývá lidskou sexualitou v kontextu postmoderní doby. Důraz klade především na subjektivní pojetí normy a normality v sexuálním chování. Snaží se definovat postmoderní dobu jako periodu přinášející nové možnosti a toleranci, zároveň se vyznačuje rizikovou rozvolněností společenských pravidel. Teoretická část dále řeší pojmy jako společnost, sexuální chování, prostředí a sociální prostředí. Praktická část mapuje na skupině respondentů výše zmíněnou subjektivitu v pohledu na vlastní vnímání sexuálního chování skupiny adolescentů, zároveň práce zdůrazňuje zvyšující se věk této skupiny – především studentů vysokých škol. Použitou metodou ve výzkumném šetření je dotazník. Cílem práce je poskytnutí uceleného pohledu na sexuální problematiku, která je často přehlížena či bagatelizována, přestože se sexuální tematika dostává v různých formách do každodenního života.

Klíčová slova: sexualita, sexuální chování, společnost, normalita, postmoderní doba.

ANNOTATION

ŠPRÁCHALOVÁ, Lucie. *Adolescents' view of their own sexual sexual behavior in the context of postmodern period*. Hradec Kralove: Faculty of Education, University of Hradec Králové, 2015. 75 pp. Diploma Degree Thesis.

This thesis deals with human sexuality in a context of postmodern period. It mainly emphasizes subjective conception of a norm and normality in sexual behavior. It defines postmodern period as a period bringing new possibilities and tolerance, as well as a risky freedom of social rules. The theoretical part deals with terms as society, sexual behavior, surroundings and social surroundings furthermore. The practical part maps out the higher mentioned subjectivity in own sexual perception in a view of a group of adolescents equally it points out increasing age of this group – especially university students. The method used in a research survey is a questionnaire. The goal of this thesis is to provide comprehensive view of sexual matters which often is oversighted or downgraded despite various forms of sexual issues get into everyday life.

Keywords: sexuality, sexual behavior, society, normality, postmodern period.

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 VHLLED DO LIDSKÉ SEXUALITY.....	10
1.1 Lidská sexualita ve 20. století.....	10
2 POSTMODERNÍ DOBA V SEXUÁLNÍ OBLASTI.....	13
2.1 Moderní vs. postmoderní doba.....	13
2.2 Postmoderní sexualita.....	14
3 NORMALITA V SEXUÁLNÍM ŽIVOTĚ.....	16
3.1 Normy a normalita.....	16
3.2 Aberantní sexuální projevy a chování.....	17
3.2.1 Hypersexualita.....	18
3.2.2 Sadismus, masochismus – sadomasochismus.....	19
3.2.3 Dominance, submitivita a BDSM.....	21
3.2.4 Swingers komunity a group sex.....	24
4 ADOLESCENCE V POSTMODERNÍ DOBĚ.....	26
4.1 Období adolescence.....	26
4.2 Sexualita, trendy a sociální prostředí.....	28
4.3 Vnímání vlastní sexuality.....	30
5 SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ SOUČASNOSTI KOLEM NÁS.....	33
5.1 Média, globalizace a sexualizace.....	35
6 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	40
6.1 Stanovení cílů.....	40
6.2 Popis metod.....	40
6.3 Stanovení hypotéz.....	41
6.4 Popis vzorku.....	42

6.5	Vlastní výsledky výzkumného šetření	42
6.5.1	Část I.	42
6.5.2	Část II.	45
6.6	Zhodnocení	46
ZÁVĚR	52
ZDROJE	55
Citovaná a parafrázovaná literatura	55
Webové zdroje	58
Použitá literatura	59
SEZNAM TABULEK	62
PŘÍLOHY	63
SEZNAM PŘÍLOH	74

ÚVOD

Tato práce si klade za cíl zmapování vývoje, různých pojetí a současné situace sexuálního chování lidí se zvláštním důrazem na chování adolescentů – primárně vysokoškolských studentů. Zdůrazňuje hlavně subjektivní chápání vlastního sexuálního chování a sexuálních projevů ze strany mladých lidí. Na svém počátku se práce zabývá náhledem do nedávné historie lidské sexuality, který je nedílnou součástí pochopení celého kontextu. Právě na době minulé lze dokázat diametrální rozdíl mezi tím, co bylo považováno za normu a co za patologii, přičemž se tak mohlo dít v tomtéž období u společností a států vývojově velmi podobných. Dokonce i dnes není např. Evropa jednotná v mnoha pojetích sociálně deviantních typů chování, a to i v sexuální oblasti.

O téma lidské sexuality projevují zájem již řadu let. Zajímavá mi přijde zejména z toho důvodu, že její projevy je možné sledovat od dávných časů až po současnost, v dnešních dobách i každý den, a přitom si ji mnoho lidí tak málo uvědomuje. V praktické rovině často dochází k záměně pojmů sexualita a sexuální akt – snad právě důsledkem malého zájmu o teorii sexuality. Přitom sexualita více či méně ovlivňuje každého člověka a je široké veřejnosti podsouvána stále častěji prostřednictvím médií. Diplomová práce využívá několika výzkumů, které se uskutečnily v Americe, Velké Británii, Německu a České republice. Nikoli aby se pokoušela srovnat získaná data mezi sebou, ale spíše aby zdůraznila, že vědci – a to primárně sociologové a psychologové – se lidskou sexualitou zabývali v minulosti i dnes. Lidská sexualita tak přestala být výhradně medicínským tématem a stala se tématem psychologickým a sociálním, ba dokonce ekonomickým.

Praktická část pracuje se vzorkem vysokoškolských studentů od 19 do 26 let. Jedná se o studenty denní formy studia z různých fakult Univerzity Hradec Králové. Studenti vyplňovali dotazník, kde vyjadřovali svůj souhlas či nesouhlas s výroky. U některých odpovědí měli možnost se více k výroku vyjádřit, pokud odpovídali kladně. Výsledky jsou rozděleny do tabulek v praktické části této diplomové práce, tabulky jsou komentovány a závěry včetně poznatků z rozšířených odpovědí respondentů jsou shrnuty na konci kapitoly.

1 Vhled do lidské sexuality

Sexualitu definují různé zdroje a autoři rozdílně. Někteří autoři volí spíše biologický pohled na lidskou sexualitu: „*Soubor vlastností a jevů, vyplývajících z rozdílu pohlaví.*“ (Capponi, Hajnová a Novák, 1994, s. 120). Jiní se dívají na pojem sexuality z pohledu sociologie - „*Sexualita. Bereme-li jej v jeho užším smyslu (jako četní současní sociologové), označuje termín „sexualita“ soubor chování zaměřeného k erotickým slastem.*“ (Boudon, 2004, s. 181). Část autorů a publikací se přiklání k variantě zohledňující faktory biologické i sociální: „*Sexualita, souhrn jevů sexuálního života. Psychoanalitici odlišují genitalitu, tj. souhrn jevů spojených s pohlavními orgány, od sexuality, která je pojem širší a týká se lásky obecně.*“ (Sillamy, 2001, s. 192). „*Ačkoli není možné určit, co je na sexualitě biologicky dané a co kulturně podmíněné, platí, že jde o spojení neurofyzilogických a biochemických procesů s pohlavně specifikovanými a kulturně ovlivnitelnými, tzn. naučitelnými a se sociálními rolemi souvisejícími modifikacemi forem sexuálního chování.*“ (Filosofický slovník, 1998, s. 362). Radim Uzel (1991, s. 13 – 15) píše o sexualitě a její podmíněnosti živočišným pudem. Tento živočišný pud je pudem základním.

Přestože je biologický základ sexuality nevyvratitelný, vliv společenských změn na intimní sféru lidského života nelze opominout. Vždyť už Oswald Schwarz (1965, s. 20) v roce 1949 psal o sexuálním pudu, o tom, co Freud nazýval „Id“, jako o pudu, který má vést k sobeckému uspokojení individua. A právě velmi podobně vykládají mnozí vědci dnes celou postmoderní sexualitu (viz kapitola 2.2).

1.1 Lidská sexualita ve 20. století

Průkopníkem v revoluci sexuálního života ve 20. století je jistě Amerika. Velký podíl na tom nesou ženy samotné, které se mezi lety 1910 až 1990 začaly aktivně hlásit k rovnoprávnosti, která se od těch dob stále vyvíjí. Ale již v první dekádě tohoto století dokazují první sexuologické statistiky, že významně přibylo procento žen i mužů, kteří provozovali sex před uzavřením sňatku (u mužů přes 30 %). Velmi moderním způsobem, jak vybit svou sexuální touhu alespoň v trochu přijatelném měřítku, byl tanec. Tančírny se staly místy, kde se lidé mohli setkávat a při tanci jako tango nebo waltz se tělesně dotýkat způsobem, kterým jinde nesměli. Církev a společnost se samozřejmě proti těmto projevům bránily (Petersen, 2003, s. 45 - 49).

Proti potlačování sexuálního pudu bojovala po vzoru Freuda i Emma Goldmanová – zastánkyně antikoncepce a volné lásky. Její tvrzení, které pokládalo manželství za prostituci, bylo velmi revoluční. Manželství bylo podle Goldmanové o obchodu a z části o financích, nikoli o dobrovolném výběru a lásce (Petersen, 2003, s. 64). Následovnicí Goldmanové byla další význačná žena, která se zapsala do dějin sexuální revoluce, a to Margret Sangerová, která přednášela o sexuálních tématech širší společnosti. Snažila se šířit osvětu o bezpečném sexu, jeho krásách a ženském orgasmu, který byl více méně opomíjen (Petersen, 2003, s. 65 – 66). S první světovou válkou, kdy mnoho mužů odešlo válčit, se pro ženy otevřela nová pracovní místa a jejich všeobecné uplatnění rostlo – tím i jejich autonomie. Herečka Mae Westová zase jako jedna z žen – průkopnic sexuální svobody – zářila ve filmech 40. let dvacátého století v lechtivých rolích s množstvím dvojsmyslů v textu. Její jméno a odvaha se tak zapsaly nejen do dějin filmu, ale i sexuality. To samé období se však v Americe vyznačovalo šířením pohlavních nemocí, zvláště syfilisu.

Zastánci počestnosti oponovali proti volnějším pravidlům v sexuální sféře právě tím, že se pohlavně přenosné nemoci šířily nejvíce mezi lidmi mezi šestnácti a třiceti lety, což společnost přičítala i vysokoškolskému stylu života. Boj s pohlavními nemocemi zahrnoval i razie na nevěstince a zatýkání jak prostitutek, tak jejich klientů a zaměstnavatelů (Petersen, 2003, s. 139 – 141). Amerika ovšem nebyla jediná – pohlavní nemoci a následné snahy o vymýcení prostitutek se šířily i Evropou. Zkázu nevěstinců ve Francii popisuje velmi výstižně film „Nevěstinec“ od režiséra Bernarda Bonelliho (originální název: L'apollonide) z roku 2011 (viz příloha 1). Dá se tvrdit, že se svět vypořádal se syfilisem více méně s koncem druhé světové války, za které počet nakažených významně klesl.

Temná léta pro americkou sexualitu nastala v 50. letech, kdy se po válce obracela společnost spíše k mravnosti, nicméně si oblíbila o tzv. „obscénnostech“ alespoň číst. Bulvární časopis „Confidential“ byl v té době nejčtenějším plátkem právě proto, že velmi podrobně popisoval sexuální život a hlavně společensky nepřijímané sexuální chování reálných lidí (Petersen, 2003, s. 203 – 204). Z toho se dá usuzovat, že právě v tomto období byl položen základní kámen všeobecné oblíbenosti bulvárních novin a časopisů, které dodnes samozřejmě i v Evropě neváhají otisknout cokoli. Nelze si nevšimnout, že sexuální život slavných lidí je nejvyhledávanějším tématem, které společnost zajímá po desetiletí.

60. a 70. léta začala opět zvolňovat pravidla. Jedním z důvodů byl nástup pilulkové antikoncepce, která usnadnila kontrolu početí milionům ženám už od roku 1960, ve stejném roce se otevřel první Playboy klub v Chicagu. Zakladatel klubu Hugh Hefner se nechával slyšet, že společnost odsuzuje sexuální aktivity, které doma provozuje, že společnost lže o sexu nejen dětem a okolí, ale každý lže i sám sobě. Sexuálně pokryteckou společnost označil za nezdravou (Petersen, 2003, s. 252 - 256). Toto období bylo též přínosem pro homosexuálně orientované lidi. Gayové se postupně přestali v Americe skrývat a začali být uznáváni.

Rok 1966 byl rokem vydání kompletní studie s názvem „Lidská sexuální aktivita“ Williama E. Masterse a Virginie Johnson, kteří přispěli k velkému obratu v pohledu na ženskou anatomii a sexualitu. Tito dva výzkumníci zahájili své první laboratorní pokusy a pozorování v roce 1957. Pozorovali přímou sexuální aktivitu 382 žen a 312 mužů. Do povědomí široké veřejnosti se však dostali díky kamerovým záznamům žen masturbujících s umělým penisem, ve kterém bylo zabudováno světlo a kamera (Encyclopædia Britannica, ©2015, online). Vznikly tak první záběry fyziologické odpovědi ženského těla na vzrušení a orgasmus. Práce Masterse a Johnsonové si vysloužila i samostatný seriál založený na pravdivých skutečnostech ze života výzkumníků, který byl ovšem zpracován až v roce 2013 (viz příloha 2).

Po roce 1990 se v USA začaly velmi silně ozývat feministky a své názory šířily hojně i skrze média. Feministky svůj odpor k mužům stavěly na představě, že jsou muži vůči ženám násilní, a vyzvedaly příběhy žen znásilněných a týraných (Petersen, 2003, s. 414 – 416). Zajímavé bylo, že nezanedbatelná část feministek byla z vysokoškolského prostředí. Vlna feminismu samozřejmě nebyla stále tak bouřlivá. Dodnes je slyšet o ženských feministických hnutích, která jsou stále aktivní i v současné době, nicméně se již nejedná o revoluční hnutí. Práva mužů a žen se od té doby stále více a více vyrovnávají. A když se ženám dostalo práva volit, studovat, vykonávat všechna možná zaměstnání a nebýt sociálně závislými na mužích, na řadu mohou přijít právě sféry jako je lidská sexualita a rovnost pohlaví v této intimní rovině.

2 Postmoderní doba v sexuální oblasti

2.1 Moderní vs. postmoderní doba

Postmoderní doba by měla navazovat na dobu moderní, která je/byla charakteristická stabilitou systému, novými poznatky a vědomostmi, neodmyslitelně souvisí s pokrokem lidské společnosti v oblasti vědy, techniky a průmyslu. Proto není zcela jasné, do jakých let a dokonce století datovat její počátky. Zatímco pro část sociologů a dalších vědců se datuje už do 16. století, pro některé začíná moderní doba a moderní společnost existovat reálně až na konci 19. století. Moderna může označovat jak období, tak soubor určitých jevů (Boudon, 2004, s. 117).

Jan Keller, významný český sociolog a autor knih o moderní době, vyzdvihá individualizaci a konzum jako znaky moderní společnosti. Zdůrazňuje, že mladí lidé (cca do 40 let) se nepodřizují společnosti, ale mají snahu podřídit společnost sobě a chovají se nezávisle. Autor říká, že nás vlastně společnost nutí být individui, což není pouze pozitivní ve smyslu nezávislosti a volnosti, ale nese to s sebou i negativa či rizika – člověk má „svobodu postarat se o sebe sám“ (Keller in YouTube, ©2012, online). Obdobnou myšlenku ve spojitosti s ženami vyjadřuje Anthony Giddens: „*Ženy byly de facto pověřeny řízením proměny intimity, kterou modernizace uvedla do pohybu.*“ (Giddens, 2012, s. 187). Keller také hovoří o konzumu – konkrétně o intimizaci konzumu, kdy se jedinci snaží o vlastní naplnění pomocí konzumování rozličných věcí a situací. „*Étos této společnosti vyhlašuje: Cítíš-li se špatně, jez!*“ (Bauman, 2000, s. 100), a tak lidé konzumují. Z myšlenek Kellera i Baumana lze usoudit, že se konzum dostává do hlubokých potřeb jedince – „intimizuje“ – tedy proniká až do sexuální sféry. Je pak tedy reálně možné, že jak lidé konzumují věci a s nimi i chvilkový pocit naplnění, mohou obdobně někteří konzumovat i sexuální zážitky a akty. Takovýto zvýšený konzum sexuálních prožitků má sociální charakter, nikoli biologický, a dal by se ztotožnit s hypersexuálním chováním (viz kapitola 3.2.1).

Podle Jana Kellera je pojem „postmoderní“ vlastně nesmyslný. Říká totiž pouze, že doba/něco konkrétního „není moderní“, ale už neříká, jaké to tedy je. Postmoderní doba není revoluční, není dobře rozeznatelná v některých oblastech od doby moderní. Keller tvrdí, že politická a ekonomická sféra jsou jasně moderní – řídí se

pravidly, jsou jasně vymezené a nesou s sebou prvky konzumu. Pro tuto diplomovou práci je klíčová Kellerova myšlenka, že postmoderna zasahuje právě osobní a vztahovou rovinu lidského života (Keller in YouTube, ©2012, online).

Jiná pojetí zastávají hlavně angličtí sociologové, jako je Bauman, Harvey, Fetherstone a další, kteří říkají, že postmoderna zasahuje i socio-ekonomickou sféru právě v tom smyslu, že lidé jsou více nepředvídatelní a tím i poptávka po výrobcích (Boudon, 2004, s. 146). Celý trh a společnost se tak flexibilizují.

Výše zmíněný Bauman definuje postmodernitu více přesně a nepovažuje ji za tak neuchopitelnou. Rozdíl mezi dobou moderní a postmoderní spatřuje hlavně v rozpadu hodnot a etiky, které s sebou moderní společnost nesla. Mravní nezávislost s sebou nese možnost volby a vyšší zodpovědnost jedince (Bauman, 2002, s. 140 – 147). Z Baumanova pojetí se dá soudit, že i on vnímá největší míru postmodernity v oblasti mezilidských interakcí a v pojmech jako morálka, hodnoty, volba, zodpovědnost, etika. Tlak a kontrola společnosti výrazně oslábla v mezilidské rovině – vztahy jsou již dnes postmoderní. Zodpovědnost není v tomto případě zodpovědnost za ostatní (např. partnera), ale zodpovědnost za případné negativní důsledky volby. Lidská sexualita tak jednoznačně postmodernitou zasažena je.

2.2 Postmoderní sexualita

Dochází ke „zkulturnění sexuality člověka“. Tento proces zahrnuje počínání, které je jednoznačně v některých krocích naprosto proti přirozenosti člověka a naprosto popírá některé teorie založené na biologických základech živočišné říše. Charles Darwin hovoří ve své knize „O pohlavním výběru“ (2005, s. 21 – 22) o principech, které fungují v široké živočišné říši při namlouvání a rituálech páření. Zmiňuje fyziologické odlišnosti samic a samců a také důležitost síly a určitých sexuálních zbraní u jednotlivých samců, které je mohou zvýhodnit při získávání samic. Samec, který je statný, silný a je schopen si partnerku pro páření vybojovat, bude mít vždy větší šanci uspět. Samice zas musí být tak vybavené, aby jejich tělesná stavba na první pohled vyvolala v samci přesvědčení, že bude samice schopna odchovat co nejvíce zdravých potomků. Pohlavní výběr je tedy výběrem založeným na jasně odlišných fyzických znacích a potřebě se co nejefektivněji rozmnožit ve smyslu odchovat co nejvíce potomků. Jak je tedy známo, většina živočichů se nepáří z důvodu potěšení (až na výjimky), ale čistě z důvodu reprodukce.

Poměrně mnoho autorů staví své teorie na faktu, že člověk, jakožto živý tvor, savec, a jeho sexualita by měli stále fungovat na principech živočišných. Sexuální rituály a chování by se měly vyznačovat alespoň rozpoznatelným základem, který by se dal najít u některých druhů zvířat. Postmoderní doba s sebou však nese úplně jiný trend, který se rozvíjel sice již v předešlých obdobích lidských dějin, ale nikdy nebyl znát tak markantně jako dnes a nejspíše i v blízké budoucnosti.

Jak již bylo v úvodu této kapitoly předestřeno, dříve uznávaná síla, statnost a bojovnost samců a naproti tomu výrazné samičí sekundární pohlaví znaky nepřetrvaly u člověka de facto vůbec (viz kapitola 4.2). Samozřejmě jako u každého živočišného druhu se setkáváme s výjimkami, ale pokud pohlédneme na postmoderní společnost jako celek, povšimneme si nejen menších či dobře zakrývaných tělesných rozdílů mužů a žen, ale také jiných priorit při výběru životního či jen sexuálního partnera.

Postmoderní společnost též láme dříve pevně ukotvené představy. Petersen (2003, s. 21) popisuje Ameriku již v letech 1900 – 1909 jako bojující s novým trendem vášně a touhy. Tato rychle se vyvíjející společnost mířící k moderně a následně i k postmoderně se musela postupně vzdát rodinného dogmatu, které platilo ještě na počátku 20. století. Rodina znamenala základní jednotku společnosti, která byla postavena na obětování sama sebe, pevné vůli, charakteru i kázni, na schopnosti potlačovat vlastní touhy a potřeby v osobním i sexuálním životě. Řekněme, že postmoderní společnost je opakem tohoto pohledu, vyznává orientaci sama na sebe a vlastní požitek staví do popředí před všechna morální očekávání. „*Ve své postmoderní formě se sexuální aktivita úzce zaměřuje na svůj orgiastický účinek: postmoderní sex je prakticky pouze otázkou orgasmu.*“ (Bauman, 2004, s. 263).

Pojetí žádoucího a nežádoucího sexuálního chování se také stále markantně mění. Klesl vliv základních společenských jednotek/útvárů jako je rodina, sousedství, komunita. Tím, že jsou lidé více zodpovědní sami za sebe, se logicky méně starají o druhé. Ubývá tedy těch, kteří by soudili a negativně hodnotili určité chování. Nepsané společenské normy začínají ztrácet na významu a jedině, co jedinec musí v rámci společnosti dodržovat, jsou psané zákony.

3 Normalita v sexuálním životě

3.1 Normy a normalita

„Normalita je relativní pojem, proměnlivý podle sociokulturního prostředí a doby.“ (Sillamy, 2001, s. 133). Normy jsou podle J. Laška (2011, s. 37) „kulturně hodnotové vzorce“, které může jedinec zvnitřnit, tedy internalizovat, a tím vznikne jeho hodnotová orientace, podle které se pak sám řídí. Normy by měly jedincům pomoci orientovat se ve společnosti, jenomže jak se mění doba a s ní i společnost, i normy se poměrně dynamicky přetvářejí a orientace v nich je tak velmi nesnadná. Jedinci se snaží podle Syllamyho (2001, s. 133) určit to, co je „normální“ jako synonymum pro „průměrné“, nejčastěji se vyskytující a pozorované. Co je od průměru vzdáleno, je abnormální. Autor však poukazuje na značnou nedostačivost tohoto ryze statistického přístupu.

Za normální může být považováno také to, co umožňuje společnosti fungovat, co je kulturně obvyklé nebo médií prezentováno jako „normální“ (Kraus, 2010, s. 32).

Lidé se často i dnes nevyznají v tom, co je sexuální porucha, co jen odchylka, co je vlastně oficiálně označeno za nežádoucí a co ne. Volnost dnešní doby s sebou nenese jen radost z toho, že se člověk se svou sexualitou cítí svobodnější než dříve a může prozkoumávat oblasti, které by si v minulém století nedovolil, ale také zmatení v tom, co my sami za sebe považujeme za normální. Dnešní přístup k informacím umožňuje subjektivní a svobodnou volbu v tom, co je pro člověka v pořádku, a co už ne – na rozdíl od poloviny minulého století, kdy největším informačním zdrojem byl tisk. V novinách se často pod pojem „deviant“ schovalo mnoho druhů chování od mimomanželského a homosexuálního styku přes voyerismus až po pedofilii a další. Jakékoli vybočení mělo negativní charakter, proto se lidé se svými potřebami a touhami často schovávali, nebo je realizovali tajně a s pocitem viny.

Dnes již mnoho forem sexuálního chování přestalo být vnímáno takto jednostranně a jsou chápány jako základní princip sexuálních projevů a potřeb – tedy že pokud není nikomu dalšímu ubližováno či jednáno proti jeho vůli, nejsou porušeny jasně dané zákony, nemělo by být takové sexuální chování bráno

negativně. Lidé jsou nejen ve vyšší míře přístupni experimentování se svou sexualitou, ale hlavně přibývá rapidně těch, kteří jsou alespoň ochotni aberantní chování tolerovat a neodsuzovat (viz kapitola 6.5.2). Hayesová (1998, s. 97) píše: „*Hodnoty jsou poměrně stálé osobní předpoklady, které leží v samém základu postojů.*“. A právě postoje si jedinec utváří v průběhu života, mohou se měnit vlivem zkušeností, ale jsou také ovlivnitelné okolím. Negativní či pozitivní postoj nemusí mít racionální základ, je zkrátka naučeným subjektivním hodnocením. Navzdory jasněji vymezeným normám tak člověk může zaujmout jakýkoli vlastní postoj vůči určitým projevům sexuálního chování, ať jsou objektivně v normě či aberantní.

3.2 Aberantní sexuální projevy a chování

Mezi odchylky (aberrace) od normality v sexuální oblasti podle statistických výzkumů nemusí patřit pouze jakási negativní „nadstavba“ nad normál, ale také nějaký nedostatek a útlum v této sféře. Odchýlit od statistického průměru se tak mohou lidé na obě strany – např. významně zvýšená/neustálá potřeba sexu je stejně tak odchylkou jako potřeba mizivá/žádná. A. Giddens (1999, s. 96) píše, že za tzv. deviantní můžeme považovat to chování, které je v rozporu s jednou nebo několika normami, které uznává většina příslušné společnosti. Čím tolerantnější tedy společnost je, tím méně je jedinec zasažen negativním hodnocením.

Současnost přináší vysokou psychickou zátěž, která může být způsobena důrazem na výkonnost. Vysoké pracovní nasazení, stres, nevhodná nebo žádná relaxace mohou mít nepříznivý vliv na sexuální život. Kratochvíl (2003, s. 32 – 33) uvádí, že psychogenní faktory mohou u mužů způsobit např. poruchy erekce, a to právě z únavy, vyčerpání, přepracovanosti či depresí. Tato porucha u mužů může být však způsobena i jinou sexuální orientací, potřebami a touhami, jako je například sadomasochismus (viz kapitola 3.2.2) a další.

Únava a preferování jiných aktivit či povinností mohou u žen i mužů způsobit pokles sexuální apetence, tedy sníženou chuť na sex a sexuální aktivity. Touto tzv. „hyposexualitou“ se začali zabývat již v 60. letech minulého století dva významní vědci v sexuální oblasti – William E. Masters a jeho asistentka Virginia Johnsonová (viz kapitola 1.1). V současnosti se však zvýšený výskyt tohoto jevu připisuje kromě únavy také stereotypu monogamního vztahu, které se po čase objeví (Kratochvíl, 2003, s. 79). Za poklesem sexuální apetence mohou stát samozřejmě závažnější

důvody například z dětství, nicméně pokud se objeví až v dospělosti či v dlouhodobém vztahu, jedná se s vysokou pravděpodobností o jev sekundární.

V roce 2008 ve výzkumu sexuálního chování české populace uvedlo 20 % mužů a 20 % žen, že měli nějakou sexuální poruchu. Dochází tak k mírnému nárůstu sexuálních poruch oproti letům 1993, 1998 a 2003. Muži se potýkali nejčastěji s poruchou ztopoření (přes polovinu mužů, kteří uvedli, že měli sexuální poruchu), dále pak s předčasnou ejakulací a dokonce s nedostatkem sexuální potřeby. Ženy se naopak potýkají s nedostatečnou lubrikací, bolestí při souloži, nedostatkem sexuální potřeby, anorgasmii a dalšími (Mep.zverina.cz, ©2004 – 2015, online, Urologie pro praxi, ©2009, online). Sexuální nezdar může u obou pohlaví nastartovat proces stálých sexuálních problémů - „*Příliš velké hloubání a sledování tělesných reakcí zde může napáchat více škody než užitku. Týká se to zejména ožehavého problému – ženského pocitového vyvrcholení, orgasmu.*“ (Uzel, 1991, s. 16). Snaha „být normální“ tak může ženy i muže dostat do stresu a zapříčinit další obtíže.

3.2.1 Hypersexualita

Opakem hyposexuality je hypersexualita. Dříve se hypersexualita považovala za rizikové sexuální chování a poruchu jak ze společenského hlediska, tak ze zdravotního - z důvodu sexuálně přenosných chorob. Kratochvíl (2003, s. 81 – 83) uvádí čtyři možné pohledy na hypersexualitu:

- závislost na sexu,
- nutkavé sexuální chování,
- impulzivní sexuální chování,
- žádná porucha.

Hypersexualita jako závislost se projevuje jako jakákoli jiná závislost. Nejvíce podobných charakteristických znaků by bylo možné nalézt u závislostí nelátkového charakteru. Hypersexuální člověk se soustředí na svou závislost – tedy sex – a podřizuje jí svůj osobní a dokonce i pracovní život. Pocity viny a studu po náhodných sexuálních epizodách a nezodpovědném sexuálním chování často s cizími lidmi přesáhne i pocit euforie při a krátce po sexu (Carnes in Kratochvíl, 2003, s. 82).

Zvýšená potřeba sexu může být též posuzována jako typ kompulzivního, nutkavého chování. Sex je pak nástrojem, který slouží k utlumení či zbavení se napětí nebo úzkosti. Cyklicky se pak opakuje stav kompulze, uvolnění a viny (Coleman in Kratochvíl, 2003, s. 82).

Jako impulzivní poruchu vidí hypersexualitu Barth a Kinder (in Kratochvíl, 2003, s. 83) a přirovnávají ji k dysfunkcím jako je kleptomanie nebo pyromanie. Člověk s touto poruchou není schopen odolat impulzům, které ho vedou k danému jednání.

Hypersexualita však nemusí být vůbec vnímána jako porucha, ale spíše jako projev variability lidské sexuality. *„Častý sex, sex bez vztahu a ve společensky nevhodném rámci u lidí, pro které je obtížné přizpůsobit svůj sexuální život normativním hranicím vymezeným jejich kulturou, není třeba podřazovat ani jedné z navrhovaných diagnostických kategorií.“* (Levin a Troiden in Kratochvíl, 2003, s. 83). Giddens (2012, s. 80) bere hypersexuální projevy jako „organizační princip sexuálního chování“, což hypersexualitu oprošťuje od jakýchkoli negativních konotací.

Neexistuje stále jednotný pohled na hypersexualitu, ke kterému by se přiklonila celá společnost. Pořád je však hodnocena jako jev společensky nežádoucí a negativně posuzovaný v případě, že se o něm ví. Může však mít nepříznivé dopady na partnerský život hypersexuálního jedince. Jako hypersexuální jsou často mylně hodnoceni lidé, kteří mají jiné preference v sexuálních praktikách – viz níže.

3.2.2 Sadismus, masochismus – sadomasochismus

Počátky sadismu můžeme samozřejmě najít už v dávné minulosti lidstva a jeho sexuální podtext lze sledovat v pravidlech otrokářství, v Římě, Egyptě, Turecku a ve zvyklostech některých přírodních národů a kanibalistických kmenů. Obvykle nebyl spojen se sexuální oblastí, a pokud ano, tak ne kvůli prožitku a zábavě, ale jako nástroj moci pro podrobení vedoucí v některých případech nakonec k smrti.

Pojem „sadismus“ byl zaveden do odborné literatury sexuologem Kraft-Ebingem v roce 1886. Pojem pochází ze jména francouzského filosofa z 18. století – Markýze de Sade (Pastor, 2007, s. 157). De Sade ve své době doslova pobuřoval veřejnost svými knihami o trýznění a sadistických sexuálních praktikách. Sadismus

znamená právě mučení a trýznění, přičemž může být fyzické, i jen psychické. Capponi, Hajnová a Novák (1994, s. 114) navíc rozlišují několik druhů sadismu. Základním dělením je sadismus psychologický, při kterém dochází k ponižování druhých osob, a sexuální, který sadistu vzrušuje a je vázán právě jen k sexualitě. Sexuální sadismus pak může být spojen s přímým trýzněním partnera v průběhu pohlavního styku, někdy však k ukojení sadistické osoby stačí pouze verbální sadismus. Třetí a méně častou variantou je „ideatorní“ sadismus, který není vůbec spojen s reálným jednáním a konáním a sadistu uspokojuje fantazie se sadistickou tematikou, popř. podpořená vizuálně.

U třetího typu sexuálního sadismu stojí za zamyšlení fakt, že se dnes velké oblíbenosti těší internetové porno se sadistickou/sadomasochistickou tematikou. Lidé vyhledávají právě toto téma z důvodu uspokojení. Je tedy více jak jasné, že se ve společnosti pohybuje velký počet jedinců se sadistickými či masochistickými (viz níže) sklony. Pokud se však daná osoba neprojevuje v běžném životě nijak nápadně a sadismus je vázán jen k sexualitě, nikdo si nemusí vůbec odchylky povšimnout.

Masochismus se dá označit za opak sadismu. Masochistický jedinec vyhledává ponižování a týrání – opět buď psychické, fyzické, nebo smíšené, a stejně jako u sadismu se v reálném životě nemusí nijak zvláště projevovat, pokud je tato potřeba/aberrace vázána pouze na sexualitu. Leopold von Sacher-Masoch byl filosof a spisovatel z 19. století, který má mimo jiné vazbu k Čechům a Praze, kde napsal i některé ze svých knih. Nejslavnějším dílem autora je „Venuše v kožichu“, považovaná za jakousi bibli sadomasochistů a pojednává o vztahu dominantní ženy, které je její otrok zcela podroben. Sacher-Masoch (2009, s. 10) popisuje sadomasochistický vztah: „... čím je ale ona krutější a nevěrnější, čím hůře s ním zachází, čím opováhlivěji si s ním pohrává, čím méně slitování ukáže, tím více rozkoše v muži vzbudí, ...“.

S&M – sadomasochismus je kombinací dvou výše zmíněných pojmů. „Termín je užíván v několika významech. Někdy ke zdůraznění společných komponent SADISMU a MASOCHISMU, popřípadě sexuální komunikace kombinující sadistické a masochistické techniky (resp. role), ale i jako prvek normální sexuality, kdy součástí mužské role je dobývání, dominance, braní a součástí ženské oddání se, dávání, podřízení se.“ (Capponi, Hajnová a Novák, 1994, s. 115). Tato citace z roku

1994 pracuje s myšlenkou, že role ženy a muže je vlastně biologicky i společensky předurčena, což již dnes rozhodně neplatí. Sadisty, masochisty a jejich kombinace můžeme najít u obou pohlaví. Nicméně autoři jsou pokrokoví v myšlence, že jsou tyto projevy součástí normality v sexuální sféře a nikoli úchylkou.

Dnes se sadismus a masochismus neprojevuje jako typický znak moderních společností, ale společnost postmoderní dává těmto typům chování velký prostor. V současnosti se sadomasochismus přenesl do sexuální sféry a obvykle bývá skrytý před většinovou společností – pokud se ovšem nebavíme o sexuálním sadismu vrahů, který se samozřejmě vymyká zákonům. Možná odtud pramení všeobecná nejistota a stále i znepokojení, když se hovoří o sexuálním sadismu. Sadismus, který je zde popisován, je ten druh, který je vyhledávaný protipólem – tedy masochisty – a neměl by ohrozit život žádného z aktérů. Proto se velmi často používá právě název „sadosochismus“ jako souhrnný název pro tyto praktiky. Člověk nemusí být pouze sadista nebo masochista, ale tzv. „switch“, tedy ten, který je ochoten a schopen bolest dávat i přijímat. S&M je často spjat s dominancí a submisivitou aktérů v sexuální oblasti..

3.2.3 Dominance, submitivita a BDSM

Dominance znamená nadřazenost, převahu, prosazování vlastních cílů či potřeb. Dominantní osobnost je možno označit za přirozeně vůdčí, rozhodující. Submisivita je opakem dominance, tedy podřízenost, ústupnost, poddajnost. Takoví lidé se nechávají spíše vést a podvolí se rozhodnutím jiné osoby. Přirozená tendence k dominanci či submisivitě se vyskytuje u všech lidí. Je spojena s osobností člověka a jeho průbojností a schopností prosadit se. Dříve se dominance čekala spíše od mužů a submisivita naopak od žen, což ale nevyklučuje, že lidé i v minulosti nebyli takto rozdělení dle pohlaví. Giddnes (2012, s. 188 – 191) uvádí, že se ženy emancipovaly jak ve veřejném životě, tak v intimitě a sexuální emancipace je projevem demokratizace osobní sféry zahrnující partnerství a přátelství. Emancipace vyžadovala od žen značnou míru odhodlání, sebedůvěry a právě aktivizaci svého dominantnějšího „já“.

Není však pravidlem, že všichni jedinci, kteří si uvědomují svou submisivitu nebo dominanci i v sexuální oblasti, nutně vyhledávají lidi podobného ražení, nebo že navštěvují S&M akce a srazy. Submisivita a dominance nemusí být vůbec spojena

se sadistickým nebo masochistickým zaměřením, nicméně markantněji vymezení sexuální dominantní a submisivové tíhnou též k této oblasti. Jako veškeré jiné chování může mít i toto různou míru a podobu. Někteří lidé dokážou vést normální sexuální život s partnerem sexuálně neutrálním, jiným jejich potřeba „polárního postoje“ v sexu komplikuje partnerský život s někým, komu jsou tyto projevy cizí nebo nepříjemné. Za komplikacemi v partnerském sexu tak můžou stát právě odlišné potřeby partnerů. Může dojít i k situaci, kdy je osoba submisivní/dominantní v reálném běžném životě naprosto nenápadným jedincem, často i s rodinou a dětmi, a prchá za svými potřebami mimo svůj vztah. Není též výjimkou, že na první pohled dominantní muž, např. vrcholový manager řídící mnoho lidí, je právě tím submisivním „otrokem“ v sexuální oblasti, kterou si navíc i v mnoha případech drazo a rád zaplatí. Murín a Weiss (2004, s. 152) píší: *„Psychologové si však už dávno všimli, že dobrovolné bití od vybrané „dominy“ nejvíce vzrušovalo absolventy prestižních anglických internátních škol.“*. Mezi vyznavači BDSM „hrátek“ (viz níže) se tak vyskytuje mnoho vzdělaných lidí na prestižních pozicích, kteří se v reálném životě profilují třeba i zcela opačně.

„Femdom“ je pojem běžně používaný jako zkratka pojmu „Female Domination“, tedy ženská dominance. Obvykle se používá také jako název pro tematické akce ve swingers klubech a pro služby, které poskytují „dominy“ zákazníkům. „Domina“ je pak označení ženy, která *„poskytuje svým hrubým zacházením (aniž by došlo k pohlavnímu styku) sexuální vzrušení a uspokojení masochisticky orientovaným mužům. Tvoří vztah „paní – otrok“.*“ (Capponi, Hajnová a Novák, 1994, s. 36). Objektem vzrušení „otroka“ není sama žena, ale právě její zacházení, praktiky a vystupování vůči muži. Sex pak nemusí, ale může být součástí praktik, o tom domina rozhoduje (viz příloha 3).

Některé ženy se v dnešní době dokáží žít jako profesionální dominy, které jsou placené za mnoho různých praktik, které spojuje právě „femdom“. Profesionálky, tzv. „profiny“, si účtují většinou od 2000 Kč/hod a nabízí praktiky dle přání a potřeb klientů. Submisivní klienti mohou vyžadovat prakticky cokoli, co má profina v nabídce. Obvykle se u submisivních klientů profina objevuje i nějaký druh fetišismu – tedy sexuální úchyly, která se projevuje preferencí určité části lidského těla nebo předmětu. Tato věc nebo tělesná součást pak slouží fetišistovi jako primární zdroj vzrušení. Sillamy (2001, s. 58) o fetišismu zmiňuje, že *„fetišismus se vyskytuje*

u emočně nezralých jedinců fixovaných na rané stádium vývoje. Má často symbolický význam a zdá se být vázán na první stavy sexuálního vzrušení dítěte.“ Weiss a kolektiv (2010, s. 663 - 664) píše o fetišismu jako o parafilii (nejnovější pojem nahrazující označení „deviace“) a vysvětlují ho za pomoci evoluční teorie. Fetišismus tak vzniká podle autorů během kritických vývojových období člověka, hlavně v dětském věku, kdy dojde k nesprávnému imprintingu, tedy vtištění, a fixaci na nesprávný sexuální objekt. Takto pojatý fetišismus je pak sexuální parafilii, poruchou a sexuální orientací na nepodstatné podněty místo druhé osoby.

Objektem fetišismu může být určitý druh spodního prádla, latexové či kožené oblečení, boty s vysokými podpatky, mohou to být nohy, ruce, ňadra, pozadí, ale také určité praktiky jako bití, svazování, nadávky, ponižování či praktiky s lidskou močí a exkrementy. To vše může být zdrojem sexuálního vzrušení, které klient vyhledává u profiny, protože se za své potřeby buď stydí, nebo nejsou v jeho oficiálním vztahu naplňovány.

Lidé provozující S&M jsou obvykle příznivci tzv. „bondage“, neboli svazování, spoutávání. Z toho pak vznikla poměrně známá zkratka „BDSM“ – bondage, „sado-maso“. BDSM způsobuje obrovskou intenzitu prožívané bolesti i slasti, což může mít obdobný efekt jako dávka morfia (Kubík, 2010, s. 17). Aktéři tak často popisují pocity omámení, euforie až stav transu. Zkratka BDSM může též v nejširším slova smyslu zahrnovat všechny výše zmíněné pojmy a aktivity: B – svazování, spoutávání, D – dominance, S – submitivita nebo/a sadismus, M – masochismus.

První oficiální organizace S&M vznikla v Americe v roce 1971, v roce 1997 však existovalo již přes 400 takto zaměřených zájmových klubů a skupin (Petersen, 2003, s. 451). Skoro čtvrtinu obratu sexshopů v Austrálii tvoří v současnosti prodej věcí určených pro BDSM sexuální hrátky (Murín, Weiss, 2004, s. 152). To jen svědčí o tom, že se BDSM velmi od svých počátků rozmohlo a dá se předpokládat, že nějakou pomůcku určenou pro svazování či působení bolesti vlastní mnohem více lidí, než jen vyhranění sexuální dominantní a submisivní jedinci, což vyplynulo i z výzkumného šetření této diplomové práce (viz kapitola 6.5.1). BDSM komunita v České republice skýtá tisíce jedinců, kteří se scházejí na tematických S&M webech a pořádají vlastní srazy a akce. BDSM večírky a party se tak objevují na programu nejednoho swingers klubu v Čechách. Na programu nalezneme i různé workshopy, kde se lidé mohou naučit umění bondage nebo novým S&M praktikám.

3.2.4 Swingers komunity a group sex

Group sex znamená skupinový sex – „*Pohlavní styk více než dvou (podle některých více než tří) osob. Sexuální praktika známá již od starověku ...*“ (Capponi, Hajnová a Novák, 1994, s. 124).

Za historií skupinového sexu je možné se ohlédnout opět do starověkého Řecka a Říma, kde se poměrně často stávalo, že se hostiny zámožných panovníků a jejich přívrženců zvrhávaly v hromadné sexuální hrátky mezi přítomnými a před očima druhých. Velmi často se svým pánům museli podrobit i otroci a otrokyně a účastnit se těchto hrátek také, což postrádalo dnes už velmi striktně prosazovaný princip dobrovolnosti. Skupinové sexuální orgie byly oslavou života, hojnosti a znakem nadřazenosti. Právě starověké Řecko je všeobecně známé svou otevřeností vůči homosexualitě, která zvláště mezi vysoce postavenými muži utužovala i pracovní a rovnocenný vztah, homosexuální styk vymáhaný na otrocích byl pak známkou dominance a moci pána a aktem bezmezného podrobení otroka.

Americká studie z roku 1972 spolufinancovaná Nadací Playboye odhalila, že „...40 procent svobodných mužů a 23 procent svobodných žen zažilo sex v přítomnosti jiných lidí, 24 procent mužů a 7 procent žen se milovalo s více partnery najednou.“ (Petersen, 2003, s. 319). Morton Hunt, autor studie, tak mnohonásobně rozvedl studii Alfreda Charlese Kynseyho z roku 1948 a 1953.

Podle Murína a Weisse (2004, s. 84) se skupinový sex hojně rozmáhá v Německu, kde je nazýván „gruppensex“, nebo také „v cizí kůži“. Podle německé ankety 16 % Němců přiznává chuť účastnit se skupinového sexu, což je třináct milionů mužů a žen, čtyři miliony již svou touhu realizovaly. Autoři též citují slova psychoterapeutky Ingrid Albrechtové, která se nechala slyšet, že se jedná o „překonání historické sexuální závislosti ženy“, pokud je připravena na skupinový sex a vyměňování partnerů před zraky jiných lidí.

Swingers jako pojem může někdy splývat s pojmem skupinový sex a používat se jako synonymum. Obvykle je více používán pro označení akcí spojených se skupinovým sexem a to jak ve veřejných klubech, tak organizovaných jednotlivci v privátním prostředí a pro zvaný okruh lidí. Pastor (2007, s. 134) píše, že kluby (respektive tematické akce v klubech) mohou být smíšené, homosexuální, heterosexuální, sadomasochistické, fetišistické a další.

I Česká republika nezůstává pozadu a nabízí množství swingers klubů. Spočítat se přesně nedají, protože většina z nich si dává velmi záležet na soukromí svých návštěvníků a jen dostat se k přesné adrese vyžaduje velkou snahu. Swingers akce nejsou úplně levnou záležitostí (viz příloha 4) a platí v nich jasně daná pravidla, kterými se návštěvníci musí řídit, jinak budou nuceni klub opustit (viz příloha 5). Základním pravidlem je právo na odmítnutí, kdy „ne“ znamená, že oslovená/ý nemá zájem o nabídku nebo výzvu, které k němu přichází. Některé kluby používají i např. barevné odlišení návštěvníků v podobě náramků, kdy všichni vědí, co která barva znamená. Lidé, kteří přicházejí do klubu poprvé, se tak nemusí bát neustálých nabídek od ostatních. Ti, kdo ovšem mají zájem experimentovat v hojném množství, budou zase viditelně barevně otevřeni všem nabídkám.

Nicméně v České republice se těší větší popularitě tzv. „trojky“, kdy spolu provozují sexuální aktivity nejčastěji dvě ženy a jeden muž, nebo dva muži a jedna žena, výjimkou nejsou ani čistě ženské „trojky“. Trojice lidí se však nedá považovat za klasický group sex, jelikož se jedná o nejmenší možnou skupinu lidí. Sex ve třech se nazývá „trialismus“. Murín a Weiss (2004, s. 86) uvádí, že podle výzkumů české populace od roku 1995 do roku 2003 narůstá procento žen i mužů, kteří mají zkušenost s group sexem a mnohem významněji narostlo procento u obou pohlaví v otázkách tolerance ke skupinovému sexu. Tolerantních v této oblasti je 30 % českých mužů a 11 % žen. Češi jsou tak dle výše zmíněných autorů tolerantnější a liberálnější než obyvatelstvo v USA, Velké Británii nebo ve Francii. Výzkumné šetření této diplomové práce též zpracovává zkušenost respondentů se swingers akcemi, group sexem a tolerancí vůči tomuto chování (viz kapitola 6.5, tabulky 4 a 6). Alespoň zájem o svět swingers mezi mladými lidmi stále roste.

4 Adolescence v postmoderní době

4.1 Období adolescence

Období adolescence je Silamym (2001, s. 9) definováno jako „*dospívání, životní údobí stojící mezi dětstvím, na něž navazuje, a dospělostí*“. Obdobně popisuje adolescenci i Boudon (2004, s. 8 – 9), který navíc uvádí pojem „postadolescence“, která může trvat až do 35 let věku. Prodlužování věku adolescence může mít za vinu právě přeměna společnosti a úbytek ceremonií a slavnostních událostí, které dříve jasně definovaly dospělost.

Jako se mění společnost, i adolescence dostává jiný rozměr. Zcela automaticky se počítá s tím, že adolescent je sexuálně aktivní. Zatímco je velká část adolescentů již pracujících, další část je stále studujících a ekonomicky závislá na rodině. Adolescent je tedy zralý fyzicky, ale ne společensky samostatný. Proto se začátek pohlavního života stále posouvá do nižšího věku a s tím i dolní hranice pubescence mírně klesá, zatímco závislost na rodině se protahuje, u některých jedinců až ke třicátému roku života.

Na rozdíl od prvních desetiletí 20. století, kdy byl flirt dvou lidí považován za „formu vzájemné onanie“, a ten, kdo používal ve svém slovním projevu dvojsmysly, byl označen za „mentálního masturbanta“ (Petersen, 2003, s. 67), dnes společnost běžně počítá s flirtem mezi lidmi, dvojsmysly jsou často vítaným zpestřením mluvy a plnoletý adolescent, který není sexuálně činný – ve smyslu, že neměl pohlavní styk – je naopak považován za podivnou výjimku budící podezření.

Z roku 1938 pochází velmi zajímavá studie Dorothy Bromleyové a Florence Brittenové zabývající se sexuálním životem a názory 1 300 studentů. Studie uvedla, že jedna ze čtyř dívek na vysoké škole nejen že má zkušenost s pohlavním stykem, ale i sexuálně žije. Pozitivním obratem byl také fakt, že muži – studenti vysokých škol, by si za ženu vzali i dívku, která již pohlavní styk zažila. Ve studii se objevilo také dělení lidí podle toho, v jaké fázi sexuálního života se nacházejí. Autorky tedy pracovaly už i s přesvědčením, že ne všechny vysokoškolačky bez sexuálních zkušeností volí tuto variantu z mravních důvodů, ale také ze strachu nebo prostě z nedostatku příležitostí pohlavní styk zažít. To samé platilo i pro nezkušené muže.

Dělení jsou i sexuálně aktivní lidé – typ „experimentátorka“ je podle autorek žena s vysokým intelektem z dobré rodiny, která počítá do budoucna s vlastním sňatkem a rodinou. Tyto dívky byly jasně odděleny od žen promiskuitních (Petersen, 2003, s. 138). Toto dělení bylo velmi pokrokové. Ne všichni svobodní lidé, kteří měli před sňatkem i více zkušeností s pohlavním stykem, ne třeba pouze s jedinou osobou, byli považováni za hypersexuální (viz kapitola 3.2.1), ba dokonce úchylné. Rozvolnění v sexuální oblasti a nové možnosti sexuálního života hlavně pro mladou generaci ovlivnil jistě i vývoj kondomů, které byly od roku 1912 k dostání v latexové variantě, od roku 1957 i lubrikované.

Vysokoškolští studenti jsou dnes specifickou skupinou adolescentů (viz kapitola 6.1). Přestože se jedná o psychicky i fyzicky dospělé jedince, svým stylem života je stále většina studentů (alespoň denní formy studia) závislá sociálně a ekonomicky na své rodině. Právě životní styl studentů vysoké školy bývá velmi odlišný od lidí pracujících na plný úvazek s rodinou a dalšími povinnostmi, které s sebou ryzí dospělost přináší.

Mladí lidé, adolescenti, jsou v dnešní době vybaveni teoreticky v hojně míře. Veškeré informace, které je i kolem sexu a sexuality zajímají, si mohou dopodrobna najít na internetu. Dostatek informací ohledně sexuality podporuje v adolescentech žádoucí chování a zdravé sebevědomí. Přesto však nezanedbatelné části z nich chybí sociální a komunikační kompetence právě v sexuální oblasti a navazování vztahů (Šilerová a Prouzová, ©2001 – 2013, online).

Jak vyplývá z předchozích kapitol, lidé mají v sexuální oblasti téměř nekonečné možnosti kde, jak a s kým se realizovat. Na druhou stranu se potýkají s povrchností, poměrně velkým zmatkem, který může velká možnost výběru způsobit, a vykořeněností. Nepopíratelný vliv má však stále společnost i sociální prostředí jedince (viz kapitola 4.2). Otázku, proč i adolescenti inklinují k experimentování a toužení po nových zážitcích, vysvětluje Bauman (2004, s. 264) právě vlivem postmoderní doby a jejího konzumního charakteru a píše, že „...žádný zážitek není skutečně uspokojivý. A tak jsou potřeba další cvičení a lekce, rady a návody, drogy a všelijaké pomůcky.“. Pokud postmoderní doba zasahuje sexuální chování a prožívání jedince, který poměrně rychle sbírá sexuální zkušenosti, experimentuje a hledá nové věci v sexuální oblasti, je jasné, že se dostane i k praktikám, ke kterým by pravděpodobně v dobách tradiční společnosti nestihl dojít v mladém věku. Právě

postmoderní sexualita vysvětluje, proč tolik adolescentů projevuje zájem o dříve neobvyklé praktiky jako skupinový sex, sadomasochismus a další.

Ve výzkumném šetření z roku 2013 se část vysokoškolských studentů též projevila velmi aktivně v sexuální oblasti a pro účely tohoto šetření byla skupina nazvána „aktivní experimentátor“ (Špráchalová, 2013, s. 56).

4.2 Sexualita, trendy a sociální prostředí

Pierre Dukan (2013, s. 63 - 65) ve své knize hovoří o mnoha ženách frustrovaných svými tvary postavy a podivuje se nad faktem, jak se pohled na ženskou postavu za poslední desetiletí změnil k nepoznání. Uvádí zde také své přesvědčení o tom, že se muži zcela podvědomě vrací k ženám, které nejsou vychrtlé. Ridley (1999, s. 234) poukazuje na fakt, že ještě v renesanci byly plnoštíhlé tvary preferovány, jelikož byly důkazem vyššího postavení a blahobytu. V současné době je naopak štíhlost znakem dostatku finančních zdrojů – dostatek financí na zdravý životní styl včetně sportovních aktivit je přitažlivý pro opačné pohlaví.

Z výše zmíněného poznání vyplývá, že trend velmi výrazné štíhlosti pouze podsouvá mužům názor, že sexy žena musí být opravdu co nejštíhlejší. Ze všech stran jsou obklopeni něčím, co považují za normalitu. „...bez okolků přistupují na společenskou hru, sklánějí se před zásadami aktuálních tabu a zapuzují oblost i pachy, ovšem podvědomě se jimi i nadále nechávají rozechvívat.“ (Duncan, 2013, s. 81). Naše okolí nám vštěpuje, že je žádoucí být na pohled upravený a štíhlý a tím pádem i přitažlivý. Jakoby lidé, kteří se tělesně odlišují od ideálu, ani neměli nárok cítit se dobře. Kromě vzhledu dominuje i kontrola nad pachem a další fyziologií, jako je třeba ochlupení. Ženy se snaží být co nejvíce hladké a být cítit po vůni, kterou si zvolí. Deodoranty a parfémy překryjí původní pachy ženy. Některé ženy se tak pachově a vzhledově naprosto liší od své přirozenosti. Podobně se s překrýváním tělesného pachu setkáváme i u mužů, což má opět dopad na přirozený výběr partnera: „...samci v říji vylučují silný pach. Pachové žlázy totiž nabyli také prostřednictvím pohlavního výběru.“ (Darwin, 2003, s. 402 – 403). Jak již bylo předestřeno v kapitole 2, člověk je pořád savec a sdílí tak s živočišnou říší mnoho aspektů, kterým se ovšem v postmoderní době velmi brání.

Pro muže pak může být velmi matoucí situace, kdy je žena cítit svou přirozenou vůni a její vzhled je více přirozený. Je obecně známo, že v živočišné říši si běžně partnera zvířata vybírají podle pachu. I u lidí hrály pachy významnou roli po stovky let, až do nástupu vysokých hygienických a tělesných požadavků postmoderní doby. Dukan (2013, s. 163) dále píše: „*Mně však větší hrůzu nahání ztráta, která postihuje ženské tělo. Působí totiž jako předzvěst mnohem vážnějších problémů – může setřít rozdíly mezi pohlavími a v dlouhodobém výhledu by mohla představovat další riziko pro již tak skomírající rodinu.*“. Spojitost mezi požadavky na vzhled, sexualitou a základní společenskou jednotkou – rodinou není diskutabilní. Rovnoprávnost mimo mnoha pozitiv vnáší do společnosti dneška i menší rozdíly mezi muži a ženami, než bylo možné pozorovat dříve. Slovo „metrosexuál“ nemá příliš dlouhou historii stejně jako ženy ve vrcholovém fitness a crossfitu. Můžeme samozřejmě pozorovat i změny u mužů, kteří se často zbavují ochlupení hrudi, podpaží i vousů a tím též mírní své maskulinní znaky.

Rozdíly mezi muži a ženami mizí v profesních možnostech, sexuální svobodě, chování, oblékání a celkovém stylu života. (Dukan, 2013, s. 171). Dá se tedy tvrdit, že obě pohlaví se zbavily některých svých tělesných i behaviorálních charakteristik a obě se tím přiblížily více k neutrálu – k situaci, kdy si jsou ženy a muži nejvíce podobní za celou historii lidstva. Proto jsou i běžné vzorce chování a signály biologického charakteru uplatňované při hledání a „namlouvání“ partnera modifikovány a nejsou už tak jednoznačné, jaké byly. Sexuální volnost, jakou dnes známe, představuje nejen úlevu od strachu v této oblasti, ale i jakousi sexuální distancovanost – možná právě kvůli nejasnosti mezilidských signálů. Dukan (2013, s. 180) připodobňuje sexuální sféru tanečnímu parketu, kde již lidé netančí v párech, ale ve skupinách. Paradoxně tak lidé mohli dříve během tance vnímat více sexuálních signálů než v současnosti. Součástí tance nebyl totiž jen výše zmiňovaný vizuální podnět, ale také přímý dotyk dvou těl – navíc fyzicky jasně odlišných. Dalším rysem lidské postmoderní „z pohodlnosti“ je i výraz „unisex“ znamenající jedнопohlavnost a nerozlišitelnost znaků pohlaví. Unisexová móda i parfémy oficiálně stírají rozdíly mezi pohlavími.

Celkově je možno tvrdit, že společnost je poměrně dynamicky a povrchně smýšlející a spousta jedinců má tendenci hodnotit svůj zevnějšek velmi kriticky a připisovat mu primární význam např. v navazování vztahu. Přehnaná

sebekrytičnost však může způsobit pokles sebeuznání a potřebného sebevědomí, což může být dalším důvodem k neúspěchům v osobním i intimním životě a to i u mladých lidí.

4.3 Vnímání vlastní sexuality

Sexuální nezávislost žen, která je nyní skrývaná nejméně ze všech historických sfér lidského bytí, je právě znamením postmoderní doby. V době moderní žena byla schopna být sexuálně nezávislou, ale povětšinou se svým počínáním schovávala a nevystupovala úplně veřejně, aby nebyla označena za promiskuitní nebo prostitutku. Nyní však přibývá žen, které se otevřeně staví ke svému sexuálnímu životu liberálně a prosazují tento životní styl jako svobodnou volbu, která by neměla být společností odsuzována. A jelikož takových žen je stále více, je společnost nucena být tolerantnější a měnit se.

Končí pomalu ale jistě období větší tolerance vůči sexuálním potřebám a chování mužů. Anthony Giddens (2012, s. 17-18) píše, že: *„Ženy přestaly akceptovat mužskou sexuální dominanci a obě pohlaví se musejí vyrovnat s tím, co to s sebou nese.“*. Výše zmíněný autor dále tvrdí, že sexualita už není pouze přirozený akceptovaný jev, ale je to „tvárný rys vlastního já“ a spojuje tělesno, identitu a společenské normy (Giddens, 2012, s. 25). Mužská sexualita se tedy též otřásá v základech – na muže jsou kladeny vyšší nároky v sexuální sféře. Čím víc jsou ženy otevřené a sbírají zkušenosti, tím snadněji si velká většina z nich nachází cesty k dosažení vyvrcholení, což bývá jedno z kritérií „normální ženské sexuality“. A právě muži jsou často hodnoceni za to, zda dokážou ženu uspokojit. Ženská sexualita je však velmi odlišná od té mužské, o čemž píše i R. Uzel (1991, s. 25): *„Přes veškeré úspěchy emancipačního úsilí žena totiž zůstává v biologickém smyslu ženou, a ať se nám to líbí nebo ne, prožívá svou sexualitu jinak.“*. Raboch (1988, s. 154) zjistil ve svém výzkumu v roce 1988, že ženy, které začaly svůj pohlavní život dříve, měly statisticky významně větší zkušenost s dosahováním orgasmu.

Z toho vyplývá, že dlouhodobá sexuální abstinence a nezkušenost může do budoucna vést k nedostatku sexuálních zkušeností a narušení „sexuální pohody“. V tom můžeme pozorovat pozitivum dnešní doby – sexuální aktivita se považuje v adolescentním věku za přirozenou a běžnou a mladá žena nebo muž tak může čerpat zkušenosti a formovat svou vlastní sexualitu. Každý člověk bez ohledu na věk

a pohlaví by měl ke své vlastní sexualitě přistupovat zcela individuálně, ale také samozřejmě zodpovědně.

Nejvíce škody může jedinec na své sexualitě „napáchat“ tím, že se bude srovnávat s ostatními. Klein (2012, s. 35) uvádí, že mají lidé obavy z toho, že se jejich sexualita odlišuje od průměru, který je jim předkládán. Mají tendenci skrývat vše, co se jim na jejich sexualitě zdá být „mimo normu“. A tak mnoho tužeb a fantazií zůstává nevysloveno, možná se obavy skrývají i za předstíranými orgasmy žen.

A tak se mnoho lidí snaží být „normální“ nebo „sexuálně konformní“ a zkrátka se neodlišovat. Tento stav je nazýván „osvětovou traumatizací“, kdy člověk běžně slyší o tom, jak sex praktikují a prožívají druzí, a pokud se odlišuje, cítí se špatně (Uzel, 1991, s. 27 – 28). Obvykle se jedinec porovnává s vrstevníky, přáteli a velmi špatně nese např. pokud má sex méně často, kratší dobu, nebo problém s dosažením orgasmu při pohlavním styku. Právě ženský orgasmus často bývá ožehavým tématem – ženy se cítí špatně, pokud ho nemohou dosáhnout, muži se cítí obdobně, že ho ženy neumí přivodit.

Část lidí si však neuvědomuje, že se lidská sexualita v průběhu věku a od zahájení pohlavního života mění a nemá pouze sestupnou tendenci. R. Uzel (1991, s. 15) navíc zmiňuje, že je sexualita v lidském životě rovnocenným komponentem jako složka společenská a kulturní a vyžaduje učení, aby byla bezporuchová.

Jedinci pociťují i vliv společnosti a sociálního prostředí na sexuální sféru svého života (viz kapitola 6.5.1). Mají tendenci podléhat reklamám, srovnávat se s přáteli nebo dát na názor rodiny, a všem těmto složkám se podřizovat – být konformní. Skopalová (2010, s. 345) píše, že chování, a to i rizikové chování, souvisí se sociálním prostředím člověka. Největší vliv má prostředí, ve kterém stráví nejvíce času. I proto se mladí lidé nejčastěji porovnávají s vrstevníky – s dalšími studenty v případě vysokoškolských studentů.

Každý člověk vnímá a posuzuje svou vlastní sexualitu a sexualitu ostatních lidí odlišně. Příkladem různorodosti vnímání lidské sexuality je vše, co lidé považují za sexuální a co ne. Někdo tak mezi sexuální projevy a chování zahrne mnohem více jevů než člověk jiný. K. Janiš (2006, s. 118) hovoří o tzv. „sexuální komunikaci“.

Ta zahrnuje projevy verbální i neverbální a autor ji považuje za formu sociální komunikace. Komunikací je vše, a proto logicky můžeme najít sexuální podtext téměř všude – vyčteme ho z tónu hlasu, z dvojsmyslu řečené věty, z vyzývavého oblečení, gestikulace či chování a samozřejmě přímých sdělení, dokonce i pohlavní akt je komunikací.

Pokud si ovšem sexuální obsah lidé nesdělují přímo, může docházet k mylnému vyhodnocení situace – sexuální dvojsmysl může zůstat nepochopen, sexuální vtíp může urazit a žena v minisukni s výstřihem nemusí nutně budít podezření. Právě zmatek v přijímání a výkladu signálů způsobuje „vyprazdňování mezilidských vztahů“ - píše Bauman (2004, s. 274) a dodává, že každý nadprůměrný zájem, lichotka či projev je rizikový a může být různě vykládán různými lidmi, a proto se někteří jedinci ani do takovýchto situací raději nepouští. Mezilidská komunikace je základem pro fungování společnosti jako celku a menších skupin v daném sociálním prostředí též. Hraje klíčovou roli při hledání partnera – ať už do vztahu nebo pro sexuální styk krátkodobého charakteru. Během komunikace a vnímání podnětů můžeme vyhodnotit, zda je daná osoba vhodná pro náš záměr či ne.

Sexuální komunikace se může uskutečňovat i prostřednictvím komunikačních technologií. Sexuální podněty tak putují skrze telefony, chaty a sociální sítě k jednomu či více příjemcům. Technický pokrok umožnil lidstvu komunikovat a dokonce sexuálně žít po internetu (viz kapitola 5.1).

5 Sexuální chování současnosti kolem nás

Společnost se postupně otevírá vůči různým druhům sexuálního chování. Méně z nich je označováno za „úchytky“, mnoho jich v minulosti vymizelo z klasifikace sociálně – patologických jevů. Největším příkladem je asi přístup k homosexualitě, která – byť budí v některých lidech stále zvýšený zájem či pochybnosti – je běžně uznávaná a homosexuální páry získaly i nová práva, jako např. registrované partnerství. Ondrejko (2000, s. 21) dělí sociální jednání na tři druhy – konformní, nonkonformní a deviantní. Konformním jednáním rozumíme takové jednání, které je v souladu s normami dané společnosti a nijak se neodlišuje. Nonkonformním jednáním jsou projevy nápadné a provokující, které ovšem nepřekračují jakýsi limit tolerance většinové společnosti. Deviantní chování naopak společenské normy překračuje, stojí mimo normalitu a jeho kriminální forma je v rozporu se zákonem.

Právě za nonkonformní sexuální chování by se daly označit i některé sexuální praktiky, které nejsou většinovou společností přímo uznávány, ale nijak jí neškodí a nachází se tak v tolerančním limitu. Sexuálně nonkonformní jedinci tak rozhodně nejsou „nálepkováni“ jako devianti, jak již bylo na začátku této kapitoly zmíněno.

Okolí je často již ochotno tolerovat určité aberantní sexuální projevy a potřeby a hlavně, jak již bylo zmíněno, společnost dokonce přizpůsobila svou „společenskou nabídku“ těmto sexuálním potřebám. Výjimkou nejsou swingers kluby, homosexuální kluby, plesy, srazy, BDSM akce a sexshopy plné sexuálních pomůcek pro jakoukoli příležitost. Erotické romány již nejsou čteny tajně pod stolem a cenzura se v televizi objevuje jen v té nejnútnejší míře dané zákonem, velké množství reklam se pohybuje těsně na rozmezí „neškodných“ dvojsmyslů a nemorální sexualizace (viz kapitola 5.1). Dá se říci, že nás sexualita obklopuje všude každý den.

V oblasti sexuálních praktik došlo k rapidnímu obohacení lidského sexuálního života. Giddens (2012, s. 18) odkazuje na výzkum z USA, jehož realizátorkou je Lilian Rubin. Tento výzkum tisíce osob z roku 1989 jasně ukazuje, že lidé jsou na rozdíl od minulosti mnohem více tolerantní a dokonce přibýlo praktik, které označili za „normální“ u sebe či druhých. Výzkumné šetření této diplomové práce se též zabývá tolerancí vůči různému sexuálnímu chování a dá se konstatovat, že tolerance stále roste (viz kapitola 6.5.2).

Obecně se dá také říci, že se lidé po celém světě začali sexualitě více věnovat.

Vznikly organizace jako:

- Institut sexuální pedagogiky, který byl založen v Dortmundu za účelem testování pedagogických materiálů se sexuální tematikou pro práci s mládeží,
- Spolek na podporu sexuální pedagogiky a sexuálního vzdělávání, který je obecně prospěšnou společností a podporou výše zmíněného institutu,
- Společnost pro sexuální pedagogiku, založená v roce 1998 při Institutu pedagogiky na univerzitě v Kielu,
- Sexuálně pedagogická aliance je profesním sdružením pro Německo, Jižní Tyrolsko a Švýcarsko (Kuby, 2014, s. 278),
- Centrum propagace sexuálního zdraví na univerzitě v Indianě,
- Kinseyho institut pro výzkum sexu,
- Mezinárodní akademie sexuálního výzkumu,
- Mezinárodní společnost pro studium vulvovaginálních onemocnění a další (Herbenick a Schick, 2011, s. 253).

Jako dílčí téma se sex a sexualita může vyskytovat i u dalších společností a institutů, které se zabývají např. porodností a reprodukcí obecně, gynekologií, urologií, rakovinou prsu nebo prostaty a dalšími.

Společnost pro sexuální pedagogiku je mezinárodním profesním sdružením sexuálních pedagogů mající asi 70 členů z různých zemí. Česká republika členem není a lidská sexualita zde primárně spadá pod lékařský obor sexuologie. Asi nejkompaktněji se jí u nás zabývá Sexuologická společnost pod vedením Doc. MUDr. Jaroslava Zvěřiny, CSc. a jeho vědeckého kolegy Prof. PhDr. Petra Weisse, Ph.D., popřípadě Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu. V naší zemi se profese sexuálního pedagoga samostatně neobjevuje, byť i v sousedních zemích České republiky sexuální pedagogové vzdělávají v sexuální oblasti jak mládež, tak širokou veřejnost a pružně reagují na změny ve společnosti i sexuální sféře. Právě pro mládež, adolescenty a mladé dospělé můžou sexuální pedagogové sehrát významnou roli jako primární preventisté v sexuální sféře. Doc. PhDr. Vladimír Täubner, CSc. říká: „*Sexuální pedagogika je teoretickou vědeckou pedagogickou disciplínou, jejímž předmětem bádání je sexuální výchova.*“ (Společnost

pro plánování rodiny a sexuální výchovu, ©2001 - 2013, online). O výuku předmětu sexuální výchova se na školách starají řadoví učitelé různých aprobací, proto může docházet k velké různosti informací, které se k dětem dostanou. Dospívající a v dospělé populaci se věnuje mizivá pozornost v sexuálním vzdělávání., proto se tato oblast svým výcvikem a vzdělávacími aktivitami dostala do soukromého sektoru. Příkladem je například sex-coaching, česky sex koučink.

Za první náznaky sex-coachingu lze považovat snahy Betty Dodsonové v osmdesátých letech, která – jak píše Petersen (2003, s. 308) – pořádala první workshopy, kde učila ženy z široké veřejnosti, jak masturbovat, jak poznat své tělo a využít tuto znalost k uspokojení sebe sama.

Tato technika tělesného koučování pracuje s klientem individuálně a nesnaží se léčit, napravovat, nebo normalizovat. Člověk se tak učí poznávat vlastní sexualitu, pracovat s ní a cítit se přirozeně a dobře sám se sebou a tím i s partnerem. Klíčovou osobou sex koučinku pro Českou a Slovenskou republiku je Gaia Julia Poupětová, koučka s několika certifikáty a licencemi z tohoto oboru, průkopnice těchto metod u nás (Špráchalová, 2013, s. 40 – 41). Vede v Praze každoročně několik kurzů pro ženy, muže i páry, poskytuje také telefonické konzultace klientům. Kurzy mají různé zaměření, jako např. práce s vlastní sexualitou a tělem, masturbační kurz, umění potěšit muže/ženu a další. Poměrně nově sex koučka využívá při svých výcvicích sexuální asistentky, což jsou obvykle ženy, které prošly některým z jejích kurzů. Pomocí těla asistentky se muži – účastníci kurzu – učí pracovat s ženským tělem a sledovat reakce na fyzický kontakt. Doteky jsou povoleny pouze pod vedením koučky a v lékařských rukavicích.

5.1 Média, globalizace a sexualizace

„Dnes sice bezpochyby žijeme v kultuře, která na sexualitu klade přehnaný důraz, ovšem nadměrně upřednostňuje jedině vizuální erotiku.“ (Dukan, 2013, s. 80). A právě vizualitu, která dnešní době dominuje, využívají i média a hlavně reklama. Je prakticky jedno, o jaký druh reklamy se jedná, sexualizace reklam se objevuje napříč odvětvími, zeměmi i kontinenty. Vizuální podněty jsou pro lidi velmi snadno konzumovatelné – nevyžadují hluboký prožitek a odpovídají tak rychlému tempu, kterým přijímáme vše, co nás obklopuje. Negativní vliv mediálního ideálu lidské krásy zmiňuje Radim Uzel (2012, s. 129): „V odborné literatuře je často citován

slavný Kenrickův experiment, ve kterém byly účastníkům pokusu demonstrovány obrázky z Playboye. Muži začali obratem své skutečné partnerky hodnotit jako méně atraktivní a cítili k nim méně lásky.“.

Vrcholová móda a modelky, které vídáme v televizi, jsou ovlivněny zvýšeným výskytem homosexuality mezi tvůrci nových trendů. Dle Dukana (2013, s. 189) bychom měli brát v potaz jiný vkus těchto návrhářů, kteří si samozřejmě nevyberou modelky s výraznými ženskými tvary zkrátka proto, že jim to nepřijde esteticky vhodné. B. Kraus (2010, s. 32) poukazuje na prezentaci štíhlosti, která nás obklopuje, jako na extrém a velmi negativní jev.

Giddens (2012, s. 186) píše, že sexualita je zdrojem slasti. Tento fakt využívají média – sexualita se stala již v moderní době zbraní marketingu. Potencionálního spotřebitele tak dokáže více zaujmout reklama, která mu buď podprahově nebo zcela zřejmě předkládá lidskou sexualitu spojenou se všemi možnými odvětvími. Smyslně vyhlížející lidé s podmanivým hlasem tak můžeme sledovat celý den v reklamách na pojištění auta, nanuk „Mrož“, auto-pneumatiky i čokoládu. Mnohem nápadnější sexuální obsah pak mají reklamy na přípravky podporující erekci, na deodoranty a parfémy (Playboy, Bruno Banani a další). Snášel (2011, s. 18) hovoří o sexu a erotice v reklamě a tvrdí, že tvůrci reklam spoléhají na vnímavost diváka a hojně užívají dvojsmyslů nebo podprahově erotických sdělení, které zaručeně zaujmou pozornost.

Nejnovější reklama na dámský parfém Playboy pro ženy hlásá: „Život je hra, tak si pojd' hrát.“, což přesně zapadá do dlouhodobě užívaného sloganu této značky – „Press to Play“ (viz příloha 7). Sexuální podtext reklam na parfémy je snad ještě běžnější než na jakékoli jiné výrobky, byť i jiná odvětví pocítila úspěšný vliv na diváka a snaží se využít sexualitu k vlastnímu úspěchu. A přestože zde nahota a sex nejsou zobrazovány přímo explicitně, lidé cítí dvojsmysl reklamy.

Někteří autoři hovoří o „pornifikaci“ jako jevu, který se v reklamním průmyslu objevuje. Sexualizace a pornifikace zasahuje i ty jedince, kteří odolávají médiím - časopisům, televizi, internetu -, jelikož se objevují v pouličních reklamách. Pouliční reklamy na billboardech, autobusových zastávkách a uvnitř hromadných dopravních prostředků tak zasahují i ty poslední „odolné“ jedince, kteří se pohybují v tzv.

„streetscape“, tedy v prostředí městských ulic (Paasonen, Nikumen and Saarenmaa, 2007, p. 128 – 129).

Média jsou dnes největším šířitelem globalizace. Boudon (2004, s. 117 – 118) s odkazem na některé autory a teoretiky globalizace pojímá tento fenomén spíše z ekonomického hlediska v rámci propojování trhu států.

Globalizace však proniká i do osobních sfér života jedinců a propojuje svět a společnosti v jeden velký celek. Určité značky různých produktů jsou k dostání téměř po celém světě, knihy a filmy autorů nevyjímaje. U nás i v Americe koupíme stejný parfém, stejné sexy šaty, podíváme se na stejný erotický film a koupíme totožnou erotickou pomůcku. Na internetu a v televizi si pak lidé ověří, že mají to, co blízcí a desetitisíce kilometrů vzdálení sousedé. Příkladem opravdu rychlého globálního šíření výrobků a trendů za podpory masivní mediální reklamy jsou knihy s originálním názvem „Fifty Shades of ...“.

Doslova všemi kontinenty zatřásl tento nově i zfilmovaný knižní erotický bestseller – série „50 odstínů šedi“, „50 odstínů temnoty“ a „50 odstínů svobody“ od autorky píšící pod pseudonymem E. L. James. Kniha se prodala více než jakýchkoli jiných nejprodávanějších knih posledních let – přes 70 miliónů výtisků po celém světě. Tato britská autorka se tak stala nejlépe placenou spisovatelkou na světě a její erotické knihy se přeložily do téměř všech světových jazyků včetně mongolštiny. První ze tří knih napsala již v roce 2011, do českého jazyka byla přeložena o rok později. V roce 2013 si již Češi mohli přečíst celou trilogii v rodném jazyce.

Padesát odstínů šedi popisuje příběh nesebevědomé studentky a bohatého, přitažlivého a tajemného miliardáře. Příběh popisuje jejich BDSM vztah, kde on je dominantní a ona se učí „slastem submisivity“. Tento první díl je již zfilmován a od poloviny února 2015 je k vidění i v České republice (viz příloha 6). Zájem o příběh je obrovský a podle časopisu Žena a život (únor 2015, příloha Erotika) sexshopy hlásí rapidní nárůst poptávky po BDSM pomůckách. Dle filmu byla vytvořena i stejnojmenná kolekce sexuálních pomůcek (viz příloha 6). Proč se tedy erotické romány tolik čtou a filmy se těší velké návštěvnosti? Protože přestože některé praktiky dle výzkumů nejsou v sexuálním životě naší populace příliš rozšířené

a praktikuje je jen část lidí, další velká část obyvatelstva o nich alespoň ráda čte, dívá se, nebo vyhledává informace.

V České republice se před premiérou filmu rozjela propagace opravdu velkých rozměrů. Veškeré noviny a časopisy se buď alespoň zmínili o knihách a filmu, nebo tvořily celé přílohy věnující se novému kino-hitu. Celý den se objevovaly upoutávky v televizi. Společnost byla doslova „masírována“ Padesáti odstíny šedi ze všech stran. A tato gigantická propagace zvedla i tržby sexshopům za prodej erotických pomůcek na BDSM, jelikož část české populace začala toužit najednou po nových sexuálních zážitcích. Různé internetové stránky se zaplavili příznivci Padesáti odstínů, kteří si o knihách a filmu alespoň píší a publikují různé příspěvky, případně vyhledávají videa s BDSM tematikou, aby pronikli do tajů, které knihy předestírají. Tyto příznivce je možné označit za „rekreační uživatele“ podle Divínové (2005, s. 98), která takové osoby popisuje jako zvědavé, bez sexuálních problémů v reálném životě, kteří sexuální stránky navštěvují spíše z aktuálního zájmu a pro zábavu. Nebezpečnější formou je pak uživatel rizikový, u kterého existuje možnost vzniku problémového sexuálního chování při sledování určitého typu pornografie a provozování určitých praktik a nakonec uživatel sexuálně kompulzivní, jehož sexuální chování je patologické a internet a porno bývají jediným prostorem a formou pro sexuální ukájení, které může vést k velkým problémům až ohrožení pro další osobu/y v reálném životě. Opět ale závisí na osobnosti a prostředí jedince, ne u každého hrozí, že by kybersex mohl rozvinout nežádoucí formy sexuálního chování.

Kybersex zahrnuje veškeré sexuální aktivity ve virtuálním prostředí. Nejčastějším místem pro realizaci kybersexu je internet, ale lze jej provozovat i přes telefon. Kybersex je bezkontaktní, často i anonymní a velmi dostupný prakticky v jakoukoli denní i noční dobu. „*V kyberprostoru nehrají těla žádnou roli, ale kyberprostor hraje významnou – rozhodující a nezrušitelnou – roli v životě těl.*“ (Bauman, 2000, s. 28). Běžně využíváme kyber komunikaci každý den. Klesá věk dětí, které mají mobilní telefon, drtivá většina adolescentů vlastní mobilní telefon. V posledních několika letech se rozmohla i dostupnost internetu v mobilních telefonech, který umožňuje „být online“ kdekoli. Z časových důvodů lidé inklinují k neosobní komunikaci, a pokud ne, komunikace skrze komunikační média a technologie alespoň předchází osobním setkáním. Komunikační technologie lidské

společnosti na jednu stranu kontakt zprostředkovávají velmi jednoduše, na stranu druhou v podstatě ochuzují osobní kontakt, který by měl být přirozený. Jistě tak mají svůj podíl na komplikacích ve sféře partnerské i intimní. Na některé jedince může rozmach médií a komunikačních technologií působit příznivě a dopomoci jim na cestě při hledání vlastní sexuality a prožitku, jiné může uvádět do nepříjemných situací a působit naopak nejistotu sebou samým – záleží na osobnosti jedince a dalších okolnostech.

6 Výzkumné šetření

6.1 Stanovení cílů

Toto výzkumné šetření se zabývá adolescenty a jejich pojetím vlastní sexuality i subjektivní pohled na sexualitu v obecném slova smyslu. Šetření probíhalo mezi studenty Univerzity Hradec Králové napříč fakultami. Výběr vzorku se opírá o tvrzení R. Skorunkové (2007, s. 52): „*Dnes se v naší společnosti dosažení sociální zralosti posouvá stále do vyššího věku, neboť se prodlužuje délka profesní přípravy (u vysokoškoláků až do 25 let a výše) a tím se prodlužuje doba závislosti studenta na jeho původní rodině.*“. Pro téma diplomové práce byla zvolena skupina studentů také proto, že svůj výzkum zabývající se sexuálním chováním zacílil na vysokoškolské studenty již Alfred Charles Kynsey. Jak uvádí Petersen (2003, s. 191 – 192), Kinsey od roku 1938 na univerzitě v Indianě zahájil kurz manželské problematiky. Jelikož však ani on, ani jeho současníci neměli dostatek vědomostí z oboru sexuologie, sám vytvořil dotazník a studentů se ptal na velké množství podrobností z jejich sexuálního života. Samotný výzkum dále pokračoval po roce 1940 až do roku 1948, kdy vyšla jeho první studie.

Ze 150ti mnou oslovených respondentů platně vyplnilo a odevzdalo dokument 119 z nich, návratnost je tedy 79,3 %. Cílem praktické části této diplomové práce je přehledně shrnout názory respondentů na současné vnímání sexuality se zvláštním důrazem na posun v toleranci v této sféře lidského života.

6.2 Popis metod

Pro výzkumné šetření byla použita metoda kvantitativní v podobě výrokového dotazníku. Dotazník obsahuje dvě části, obě se skládají z výroků s použitím Lickertovy škály (viz níže). První část obsahuje otázku na pohlaví a věk a 17 výroků, druhá část obsahuje 11 výroků (viz příloha 8).

Lickertova škála je nástroj, kterým lze měřit postoje lidí a výsledky celkem snadno vyhodnotit. Skládá se z výroku a stupnice vyjadřující míru souhlasu nebo nesouhlasu s daným výrokiem. Ke stupňům škály jsou následovně přiřazeny číselné koeficienty. K výsledkům lze dospět tak, že se počet odpovědí u každého stupně škály vynásobí koeficientem, který jim byl přidělen. Číslo, které z tohoto výpočtu

vznikne, se vydělí počtem respondentů odpovídajících na daný výrok (Gavora, 2010, s. 110 – 114). Obvykle se používá škála pětistupňová s číselnými koeficienty 1 (nejvyšší míra nesouhlasu) až 5 (nejvyšší míra souhlasu). Prostřední hodnota s číselným koeficientem 3 tedy vyjadřuje neutralitu respondentovi odpovědi. Pro tuto konkrétní práci byla použita Lickertova škála neúplná se čtyřmi možnostmi a koeficienty 1 – 4, což vedlo respondenty k tomu, že se přiklonili buď k souhlasu nebo k nesouhlasu s výrokem.

Výsledky dotazníků jsou zpracovány do tabulek. Tabulky označené modrou barvou obsahují obecné informace o respondentech. Tabulky znázorňující výsledky první části tohoto šetření jsou označeny oranžovou barvou, část druhá pak barvou zelenou.

6.3 Stanovení hypotéz

Hypotéza je výrok o vztahu dvou nebo více proměnných ve tvaru věty oznamovací. Kerlinger (1972, s. 33) uvádí dvě kritéria hypotéz, které lze považovat za dobré – hypotézy jsou výroky o vztazích mezi proměnnými a hypotézy obsahují jasné implikace pro ověřování vytyčených vztahů. Proměnné, které se objevují v hypotéze, jsou podle výše zmíněných kritérií měřitelné nebo měřitelné potenciálně. Specifikuje se tak vztah mezi proměnnými. Hypotéza je konstatování o pozorovaných – nebo přímo nepozorovatelných – jevech nebo proměnných. Hypotéza pak může být ve tvaru: „Jestliže ..., pak ...“, což znamená, že vznik prvního jevu je podmínkou pro vznik/nevznik jevu druhého. Statistickou hypotézu je potřeba testovat vždy proti něčemu a ne samu o sobě. Nápomocný může být alternativní předpoklad – nulová hypotéza. Nulová hypotéza uvádí, že neexistuje vztah mezi dvěma proměnnými/jevy. Nulová hypotéza se označuje H_0 a pokud je to možné, snažíme se ji vyvrátit. Používání nulových hypotéz je v současnosti již zcela běžné.

Vzhledem k cíli diplomové práce byly stanoveny následující nulové hypotézy:

1. Neexistuje vztah mezi pohlavím respondentů a odpověďmi na položky dotazníku.
2. Neexistuje vztah mezi věkem respondentů a odpověďmi na položky dotazníku.

6.4 Popis vzorku

Výzkumného šetření se účastnilo celkem 119 respondentů.

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Pohlaví	Počet	Procenta
Muži	58	48,74
Ženy	61	51,26

Do šetření se zapojilo celkem 58 mužů a 61 žen.

Tabulka č. 2: Věk respondentů

Věk	Počet	Procenta
18	1	0,84
19	20	16,81
20	23	19,33
21	11	9,24
22	16	13,45
23	22	18,49
24	17	14,29
25	7	5,88
26	2	1,68

Z tabulky č. 2 lze vyčíst, že nejvíce respondentů bylo ve věku 20 let (19,33 %) a 23 let (18,49 %). 91,61 % respondentů bylo ve věku mezi 19 a 24 lety.

6.5 Vlastní výsledky výzkumného šetření

6.5.1 Část I.

První část dotazníkového šetření obsahuje celkem 17 výroků, kde respondenti vyjadřovali svůj vlastní názor na mediální a společenský vliv na sexuální sféru a také vlastní zkušenosti z této oblasti. U některých výroků se mohli více vyjádřit, jak je vidět v příloze č. 8. Fakta z rozšířených odpovědí některých respondentů jsou zmíněna ve zhodnocení výzkumné části.

Tabulka č. 3: Výsledky dotazníku

Dle míry souhlasu vyjádřené výší aritmetického průměru je pořadí výroků seřazeno od nejvyššího po nejmenší. Aritmetický průměr odhaluje míru souhlasu respondentů s výrokiem.

Reliabilita dotazníku: Cronbach $\alpha = 0,86^1$

(M = aritmetický průměr; SD = směrodatná odchylka)

Výrok	M	SD
2. Porno filmy zkreslují vnímání sexuální relity.	3,184	0,888
15. Mám zkušenost se sexem na veřejném místě.	3,176	1,157
11. Sleduji porno (na internetu, v televizi apod.).	3,168	0,973
1. Média mají vliv na vnímání fyzické krásy, čímž ovlivňují významně i sexuální oblast lidského života.	3,160	0,756
12. Někdy jsem sledoval/a porno s další osobou.	3,151	1,157
9. V sexu a sexuálních praktikách rád/a experimentuji, popř. bych rád/a experimentoval/a.	3,092	0,84
6. Měl/a jsem někdy sex na jednu noc.	3,042	1,219
4. Nemám problém mluvit o sexu veřejně.	2,882	0,842
8. Náznak agrese či určitá přiměřená míra násilí v sexu mě vzrušuje.	2,681	0,898
3. Je společensky tolerovatelné mít více sexuálních partnerů najednou/často střídát sexuální partnery, pokud je člověk nezadaný.	2,588	0,982
10. Někdy jsem podvedl/a svého partnera/partnerku.	2,571	1,294
5. Kvůli svému okolí (rodině, většinové společnosti apod.) musím tlumit své sexuální touhy.	2,462	0,887
13. Jsem vlastníkem nějaké sexuální pomůcky.	2,395	1,392
7. Praktikuji anální sex.	1,924	0,945
16. Mám homosexuální zkušenost.	1,723	1,107
14. Mám zkušenost s group sexem.	1,403	0,853
17. Někdy jsem byl/a ve swingers klubu/ na swingers akci.	1,244	0,777

Z tabulky vyplývá, že nejvyšší míru souhlasu vyjádřili respondenti s výroky číslo 2 (83,2 % respondentů se vyjádřilo souhlasně), 15 (75,63 % resp. se vyjádřilo souhlasně) a 11 (76,47 % resp. se vyjádřilo souhlasně). Nejméně respondentů souhlasilo s výrokiem číslo 17 – tedy s vlastní zkušeností návštěvy swingers klubu nebo akce (92,44 % resp. se vyjádřilo nesouhlasně).

¹ Reliabilita (spolehlivost) metody je: „stupeň shody výsledků, nebo měření výsledků jedné osoby nebo jednoho objektu provedeného za stejných podmínek. U testů složených z mnoha položek odpovídá konzistenci hodnot různých podmnožin položek mezi sebou.“ (Hendl, 2004, s. 48).

Pro testování hypotéz byla zvolena analýza rozptylu (MANOVA)² a výpočet korelačního koeficientu³. V tabulkách jsou uvedeny jen statisticky významné výsledky.

Tabulka č. 4: Věk vs. položky dotazníku

Výrok	r=
1. Média mají vliv na vnímání fyzické krásy, čímž ovlivňují významně i sexuální oblast lidského života.	0,266273*
3. Je společensky tolerovatelné mít více sexuálních partnerů najednou/často střídát sexuální partnery, pokud je člověk nezadaný.	0,382608*
4. Nemám problém mluvit o sexu veřejně.	0,189041*
6. Měl/a jsem někdy sex na jednu noc.	0,333714*
7. Praktikuji anální sex.	0,317808*
8. Náznak agrese či určitá přiměřená míra násilí v sexu mě vzrušuje.	0,270015*
9. V sexu a sexuálních praktikách rád/a experimentuji, popř. bych rád/a experimentoval/a.	0,3177*
10. Někdy jsem podvedl/a svého partnera/partnerku.	0,399325*
11. Sleduji porno (na internetu, v televizi apod.).	0,277458*
12. Někdy jsem sledoval/a porno s další osobou.	0,209265*
13. Jsem vlastníkem nějaké sexuální pomůcky.	0,43981*
14. Mám zkušenost s group sexem.	0,061845*
15. Mám zkušenost se sexem na veřejném místě.	0,332768*
16. Mám homosexuální zkušenost.	0,354103*

*p<0,05

Čím jsou respondenti starší, tím významněji souhlasí se všemi výroky v tabulce.

² Analýza rozptylu je metoda, kterou lze zjišťovat statisticky významné rozdíly mezi průměry libovolného počtu skupin. Základní statistikou je pak F-test.

³ Korelace znamená: „míru stupně asociace dvou proměnných. Říkám, že dvě proměnné jsou korelované (resp. asociované), jestliže hodnoty jedné proměnné mají tendenci se vyskytovat společně s určitými hodnotami druhé proměnné.“ (Hendl, 2004, s. 240).

Tabulka č. 5: Pohlaví vs. položky dotazníku**F test**

Výrok	F=	M muži	M ženy
16. Mám homosexuální zkušenost.	46,79*	0,9999132	2,409919
13. Jsem vlastníkem nějaké sexuální pomůcky.	23,15*	1,793595	2,966746
1. Média mají vliv na vnímání fyzické krásy, čímž ovlivňují významně i sexuální oblast lidského života.	12,52*	2, 913999	3,393247
2. Porno filmy zkreslují vnímání sexuální reality.	10,89*	2,913996	3,44243
11. Sleduji porno (na internetu, v televizi apod.).	9,67*	3,447088	2,902769
15. Mám zkušenost se sexem na veřejném místě.	5,91*	2,913996	3,426036
10. Někdy jsem podvedl/a svého partnera/partnerku.	5,77*	2,257878	2,869558

*p<0,05

Největší rozdíl v odpovědích mezi muži a ženami nastal u výroku č. 16: Mám homosexuální zkušenost. Naopak nejmenší rozdíl mezi odpověďmi obou pohlaví lze sledovat u výroku č. 10: Někdy jsem podvedl/a svého partnera/partnerku. Statisticky významně více souhlasí muži s výrokem č. 11, naopak ženy s výroky č. 1, 2, a 15.

6.5.2 Část II.

Druhá část výzkumného šetření se skládá z 11 výroků zaměřených na toleranci určitého sexuálního chování a projevů z pohledu respondentů.

Tabulka č. 6: Výsledky dotazníkuReliabilita dotazníku: Cronbach α = 0,86

Výrok	M	SD
1. veřejné mluvení o sexu	3,134454	0,709176
11. používání sexuálních pomůcek při sexu	3,134454	0,766736
5. sex na veřejném místě	3,05042	0,887341
7. group sex	2,663866	0,963862
10. násilí při sexu (sadosochistické praktiky apod.)	2,605042	0,900219
8. účast na swingers akcích	2,563025	0,967007
4. sex na jednu noc	2,546218	0,923529
*6. homosexuální praktiky jedinců orientovaných heterosexuálně	2,457627	1,013837
3. časté střídání sexuálních partnerů	2,285714	0,790095
9. anální sex	2,218487	0,971525
2. více sexuálních partnerů/partnerek v jeden čas	2,151261	0,89479

*Na výrok č. 6 neodpověděl 1 respondent (N=118).

Nejvíce respondenti souhlasili s tolerancí chování a projevů pod číslem 1 (80,67 % respondentů se vyjádřilo souhlasně), 5 (73,1 % resp. se vyjádřilo souhlasně) a 11 (79,83 % resp. se vyjádřilo souhlasně), nejméně vyjádřili souhlas s výrokem č. 2 (63,03 % resp. se vyjádřilo nesouhlasně).

Tabulka č. 7: Věk vs. položky dotazníku

Výrok	r=
8. účast na swingers akcích	0,371626*
7. group sex	0,336242*
11. používání sexuálních pomůcek při sexu	0,318178*
10. násilí při sexu (sadosochistické praktiky apod.)	0,284557*
5. sex na veřejném místě	0,241351*
9. anální sex	0,172938*

* $p < 0,05$

Čím jsou respondenti starší, tím významněji souhlasí se všemi výroky v tabulce.

Tabulka č. 8: Pohlaví vs. položky dotazníku

F- test

Výrok	F=	M muži	M ženy
4. sex na jednu noc	4,46*	2,756578	2,346204
8. účast na swingers akcích	6,04*	2,309469	2,804112

* $p < 0,05$

Sexu na jednu noc je nakloněno více mužů než žen, naopak více žen než mužů akceptuje u sebe či jako sexuální chování druhých účast ve swingers klubech. Rozdíly mezi názory žen a mužů jsou u těchto výroků statisticky významné.

6.6 Zhodnocení

Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 119 respondentů z řad vysokoškolských studentů – 58 mužů a 61 žen. Nejmladšímu respondentovi bylo 18 let, nejstaršímu 26 let. Respondenti vyplňovali dotazník, jehož první část obsahovala 17 výroků a druhá 11.

Nejméně měli respondenti zkušenost s group sexem a návštěvou swingers akce nebo klubu (viz tabulka č. 3). 89,08 % dotazovaných nemá buď žádnou nebo

mizivou zkušenost s group sexem. Srovnatelně odpovídali respondenti v roce 2013 ve výzkumném šetření bakalářské práce, které bylo též realizováno s obdobnou skupinou vysokoškolských studentů (Špráchalová, 2013, s. 50). Celkem 6,72 % procent respondentů má jasnou zkušenost s group sexem (odpovídali „určitě ano“) a současně – stejné procento – s účastí na swingers akci/ návštěvou swingers klubu. Nějakou, ne tak jasnou zkušenost (odpověď „spíše ano“) se skupinovým sexem navíc přiznaly další 4,2 % studentů. Weiss a Zvěřina (1999, s. 60) vyvozují ze svého výzkumu sexuálního chování z roku 1993, že postoj ke skupinovému sexu závisí na věku. Mladší generace skupinový sex připouštěly, starší lidé byli méně tolerantní. Respondenti mezi 18 a 29 lety (přes 26 % mužů a mírně přes 10 % žen) by sami skupinový sex neodmítli, přestože většina tuto zkušenost neměla.

76,47 % respondentů se vyjádřilo souhlasně k výroku o sledování porna (viz tabulka č. 3). Respondenti porno filmy tedy ve většině sledují. U tohoto výroku se mohli respondenti odpovídající kladně více vyjádřit a napsat, jak často pornografií sledují. Muži odpovídali více než ženy a uváděli povětšinou jednou až čtyřikrát do týdne. Nižší a vyšší frekvence se neobjevovala tak často, nicméně někteří respondenti – muži – sledují porno méně jak jednou týdně a nezanedbatelná část každý den a i několikrát denně. Ženy se vyjadřovaly rozšířeně méně, nejčastější frekvence sledování porna je asi jednou za 14 dní.

Ještě více respondentů - 83,2 % - si však uvědomuje, že porno zkresluje vnímání sexuální reality. Obdobné procento dotazovaných (81,51 %) vnímá celkově vliv médií na sexuální oblast a vnímání krásy. Podobně si tento fakt uvědomovala skupina dotazovaných studentů v roce 2013 (Špráchalová, 2013, s. 56). Zajímavým „trendem“ je sledování porna s nějakou další osobou – kladně se vyjádřilo 71,42 % studentů. Z rozšířených odpovědí respondentek tohoto výzkumného šetření lze říci, že ženy sledují porno buď sami, nebo s přítelem, jen mizivý počet žen uvedl jiné osoby. Muži uváděli častěji, že sledují porno nejen s partnerkou, ale i s kamarády – muži a kamarádkou – ženou.

Výzkum sexuálního chování z roku 1993 uvádí, že přes 30 % mužů a přes 20 % žen ve věku mezi 18 a 29 lety neměli k pornografii žádné výhrady a nijak by v té době neomezovali její výskyt, přes 60 % mužů i žen ji nepovažovali za škodlivou, ale její prodej by omezili na specializované prodejny (Weiss, Zvěřina, 1999, s. 59).

Z této tabulky - tabulka č. 3 - též vyplývá, že 54,62 % respondentů odpovědělo kladně na výrok, že podvedli svého partnera. Dle Janiše a Horké (Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, ©2011 – 2013, online), kteří ve svém příspěvku ve Sborníku z kongresu Pardubice 2009 uvádí výzkum Českého statistického úřadu, uvádí, že nevěra již prakticky není důvodem k rozchodu/rozvodu. Důsledkem nevěry tedy stále může zůstat narušení důvěry vztahu, ale lidé vnímají, že to již nemá na vztah přímo destruktivní následky. Věk je významným faktorem nevěry (viz tabulka č. 4), kdy mladší respondenti odpovídali více záporně na podvedení partnera a starší více kladně. Tento jev je logický, jelikož se obecně dá předpokládat, že čím je člověk starší, tím více má zkušeností ve vztahové i sexuální rovině, a to ne s jedním partnerem. Z výzkumu Weisse a Zvěřiny (Mep.zverina.cz, ©2004 – 2015, online) z roku 2008 lze vyčíst, že ženy mají průměrně 5,25 partnerů za život a muži 9,4. I při těchto počtech sexuálních partnerů za život tak jistě dochází v některých případech k nevěře nebo častějšímu střídání sexuálních partnerů. Janiš a Horká navíc tvrdí (Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu, ©2011 – 2013, online): „V současné době vědeckotechnický rozvoj nabízí mnohem více podmínek a prostředků ke vzniku rizikové situace než tomu bylo v minulosti.“. Tím upozorňují na více příležitostí k nevěře, kterých se lidem v dnešní době dostává.

73,11 % respondentů odpovědělo, že má zkušenost se sexem na jednu noc – tedy se sexem bez vztahového kontextu (tabulka č. 3). Věkově velmi podobné složení mužů a žen (19 – 29 let) odpovídalo roku 1993 P. Weissovi a J. Zvěřinovi (1999, s. 61) na otázku postoje k náhodným sexuálním stykům. Za naprosto přirozenou součást lidské sexuality považovalo náhodný pohlavní styk 46,2 % mužů a 26 % žen, přes 40 % respondentů bylo tolerantních vůči tomuto chování, ale neprovozovali jej. Nějaká míra agrese či násilí při sexu je vzrušující pro 62,19 % dotazovaných, což může souviset s tím, že respondenti rádi experimentují v sexuální oblasti a sexuálních praktikách (kladně odpovědělo 73,95 %).

Tabulka č. 3 také odhaluje, že respondenti – muži i ženy – souhlasí s výrokem, že rádi v sexu a sexuálních praktikách experimentují. Zde se respondenti vyjadřovali blíže k tomu, jak by rádi experimentovali. U mužů se objevuje více možných variant, než uváděly ženy. U obou pohlaví se nejčastěji objevovala touha experimentovat se sexem ve třech. Muži však jasně definovali, že si přejí dvě ženy, kdežto

respondentky neuváděly, jaké složení „trojky“ by chtěly prožít. Tento fakt jen odráží, že ženy jsou více otevřené styku s dalšími ženami, jelikož se u tohoto výroku také vyjadřovaly s přáním lesbického zážitku. Muži neuváděli ani v jednom případě potřebu homosexuálního experimentu. U obou pohlaví se objevovaly odpovědi jako účast na swingers party, group sex, BDSM praktiky. Méně pak sex v přírodě nebo na neobvyklých místech.

Velký rozdíl v odpovědích byl zaznamenán u výroku o vlastnictví sexuálních pomůcek (viz tabulka č. 3), kdy 45,38 % odpovědělo kladně a 54,62 % záporně. Pohlaví mělo nezanedbatelný vliv na odpovědi, což vyplývá z tabulky č. 5, statisticky významně více kladně odpovídaly ženy. Mnohem méně vlastní sexuální pomůcky muži. Také věk respondentů ovlivňuje fakt, jestli mají nebo nemají nějakou sexuální pomůcku. Čím byli respondenti starší, tím častěji souhlasili s tímto výrokem. Rozšířené odpovědi u kladně odpovídajících respondentů potvrdily, že muži v drtivé většině sexuální pomůcky přímo nevlastní a pokud ano, tak pouta. Ostatní odpovědi mužů se vyskytovaly v zanedbatelném množství – odpovědi jako vibrační kroužek, bič a lubrikační gel. Ženy se naopak u této otázky většinou rozepsaly a uváděly více odpovědí. Respondentky jsou nejčastěji majitelkami vibrátoru, dále pak pout a venušinych kuliček. V menšině se pak objevily odpovědi jako bič, vibrační kroužek a motýlek.

Homosexuální zkušenost nebyla u respondentů častá – tuto zkušenost má 27,73 % dotazovaných (viz tabulka č. 3). Přesto se jedná o významný nárůst těchto zkušeností oproti výzkumu v roce 1993, kdy mělo homosexuální zkušenost jen 3,4 % mužů a 2,6 % žen, v roce 1998 to bylo 6,2 % mužů a 4,4 % dotazovaných žen (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 95). V tomto výzkumném šetření byl opět velmi významný rozdíl mezi muži a ženami, kdy mnohem více žen má homosexuální zkušenost než mužů.

Poměrně nižší procento respondentů aktivně provozuje anální sex – zcela souhlasně se vyjádřilo sotva 7 %, 21 % odpovědělo „spíše ano“ – tedy zkušenost osobně zřejmě mají, ale anální styk nepatří mezi jejich obvyklé sexuální chování. Tolerantní vůči provozování análního sexu u ostatních lidí je 38,65 % dotazovaných (viz tabulka č. 6).

Co se právě druhé části výzkumného šetření týče, respondenti jsou nejvíce tolerantní u sebe či jiných osob k veřejnému mluvení o sexu, používání sexuálních pomůcek při sexu a k sexu na veřejném místě (viz tabulka č. 6). U těchto výroků bylo významné procento respondentů tolerantních a toto chování či jednání se sexuální tematikou akceptuje a toleruje. Věk ovlivnil odpovědi respondentů – čím jsou dotazovaní starší, tím se u některých výroků a typů chování (viz tabulka č. 7) projevuje vyšší míra tolerance. Tento jev zřejmě souvisí se zkušenostmi a přístupem k informacím, který mohou studenti s rostoucím věkem získat - čím je respondent starší, tím víc se ve svém životě setkává s různým sexuálním chováním a je ochotnější ho akceptovat u jiných lidí, popřípadě sám sbírá zkušenosti v sexuální oblasti, a proto mu přijde takové chování přípustné.

Ve většině případů se dá říci, že se asi polovina respondentů pohybovala v duchu odpovědí „spíše ano“ a „spíše ne“, méně respondentů se vyjádřilo jasně pro nebo proti. Z toho se dá usuzovat, že tolerance je velmi subjektivní a dotazovaní neměli vždy zcela jednoznačný názor na výrok. Pravděpodobně uvažovali, za jakých okolností a u jakých konkrétních osob by určité výroky tolerovali a v jakém případě ne.

Za zmínku pak stojí dílčí výroky: Weiss a Zvěřina (2001, s. 106) uvádí ve své studii sexuálního chování v České republice z roku 1998, že group sex neodmítalo a považovalo za přípustný 10 % dotazovaných žen a 28 % mužů. Z tabulky č. 8 vyplývá, že jsou statisticky významněji k účasti na swingers akcích ženy než muži z řad respondentů. Celkově je tolerantních vůči group sexu 54,62 % a vůči swingers akcím 52,1 % dotazovaných studentů a studentek.

49,58 % respondentů toleruje sex na jednu noc ve svém vlastním případě nebo ve společnosti – tzn. neodsuzují toto chování (tabulka č. 6). V roce 1998 považovalo sex na jednu noc za přirozenou součást sexuality 48 % dotazovaných mužů a 24 % žen (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 107).

Existuje i statisticky významný rozdíl mezi odpověďmi mužů a žen – tedy i pohlaví ovlivňuje odpovědi respondentů (viz tabulka č. 5 a č. 8). Zatímco ženy jsou statisticky významněji tolerantní vůči účasti lidí na swingers akcích a tím pádem i ke skupinovým sexuálním praktikám, sex na jednu noc je statisticky významněji

přípustný pro mužské zástupce respondentů. Nebyl zaznamenán významný rozdíl v odpovědích pohlaví na výroky tolerance v ostatních případech (viz příloha 8).

Obě nulové hypotézy byly vyvráceny. Existuje vztah mezi věkem, pohlavím a odpověďmi na výroky v dotazníku.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce se věnovala lidské sexualitě a jejím proměnám v postmoderní době. Teoretická část řešila změny, které přinesla doba moderní a postmoderní do intimní sféry, jak je současně pojímána normalita a aberace v sexuální oblasti, co je ještě v mezích tolerančního limitu společnosti, média a fenomén sexualizace každodenního života. Dále se zabývala adolescenty a jejich vlastním vnímáním sexuality a sexuálního chování, což bylo i stěžejním tématem praktické části této práce.

Výzkumné šetření přineslo zajímavá fakta. Hlavně rozšířené odpovědi respondentů u některých výroků odhalily velmi širokou škálu praktik a tužeb. Z odpovědí vyplynulo, že někteří respondenti mají mnohem více zkušeností než jiní, a proto uváděli jiné odpovědi v touze po experimentech než druzí. Pro někoho je naopak experimentem i střídání sexuálních poloh, či párkrát zmíněná odpověď polohy „69“, také jen změna místa sexu může být zajímavým experimentem, stejně jako sex v erotickém prádle. Domnívám se, že ostatní respondenti nepovažují výše zmíněné aktivity za experimenty, ale za běžnou součást svého sexuálního života. Proto uváděli touhu experimentovat např. se sadomasochismem a bondage, latexem či sexuálními pomůckami. Stále existuje velmi markantní rozdíl v toleranci a zkušenostech s homosexualitou u žen a mužů, mužští respondenti nezapomněli i u rozšířených odpovědí uvádět často různé touhy, ovšem téměř vždy se specifikací pouze na ženy.

Z teoretické části, odborné literatury, výzkumného šetření a dalších různých výzkumů vyplývá, že sexualita obklopuje lidský život od narození po smrt, zevnitř – v podobě vlastní sexuality a jejího prožívání – , z venku ze strany médií, vrstevníků i společnosti. Pojetí sexuality se mění se změnami ve společnosti, liberalizuje se pohled na určité formy sexuálního chování. Lidé přejímají individuální zodpovědnost za svůj život a svou sexualitu, méně individuálně však svou sexualitu hodnotí, protože mají stále tendenci toužit po konformním sexuálním chování. Sexuální konformita je nejméně nápadná, nebezpečná a psychicky náročná forma sexuality, přesto mnozí lidé potřebují pro svůj sexuální život trochu či zcela odlišné podněty a chování. Každý z nich by měl pojmout své potřeby jako součást své osobnosti, pokud nejsou v rozporu se zákonem a neškodí druhým lidem. Právě v současnosti

mohou lidé využít možnosti postmodernity v intimní sféře života a pátrat po tom, co jim schází. Samozřejmě hrozí, že vlivem konzumu propadnou někteří neustálému hledání i v sexuální oblasti, ale čím lépe budou znát svou sexualitu a přijmou ji, tím větší je šance sexuální seberealizace a uspokojení.

Otevřený přístup člověka k sexuální oblasti a jakýsi nadhled nad „běžný statistický průměr“ může být i prevencí stereotypu a sexuální degradace. „*Jediná nepřírozená akce v sexu je ta, kterou nedokážeme provést.*“ (Kinsey in Pastor, 2007, s. 117). Přesto jak respondenti, tak lidé obecně vnímají společenský tlak a mediální sexualizaci vzdálenou realitě a je velmi složité sexualitu s případnými reálnými odchylkami individuálně přijmout.

Sexualita ve svém širokém pojetí zahrnuje všechno od sociálního prostředí a sebepojetí, přes osobnostní rysy až po samotný sex. Troufám si tedy říci, že nikdo není odborníkem, každý zná jen část toho všeho, co sexualita obnáší – sexuolog, gynekolog, psycholog, psychiatr, terapeut, urolog, sex kouč a další odborníci, kteří řeší otázky spojené se sexualitou, nikdy nepojmou sexualitu jako celek, každý bude řešit dílčí otázky a ve většině případů spíše již vzniklé problémy v sexuální sféře jedince. Mnohdy jsou léčeny somatické sexuální problémy, i když je problém v sociálním prostředí či psychice jedince a naopak, kvůli nesystematičnosti v přístupu k lidské sexualitě.

Osobně považuji za velmi zajímavý fakt, že se v mnoha zemích rozšiřují možnosti vzdělávání sexuálních pedagogů, kteří by mohli posílit vzdělávání v oblasti lidského sexuálního chování nejen na základních školách, ale působit i právě na adolescenty, na které by nezkrácené a aktuální informace ohledně sexuality mohly mít příznivý vliv. Konečně by tak mladí lidé začali rozlišovat pojmy „sexualita“ a „sex“ a uspokojující sexuální život by přestal být hodnocen podle množství sexuálních zážitků, frekvence a dalších velmi nevhodných ukazatelů.

Z mé diplomové práce by tak mělo vyplývat, že být je sexualita tak složitou a mnoha lidmi nechápanou záležitostí, bez ní by žádný člověk nemohl v rámci společnosti existovat. Sexualita je jedním ze základních znaků jedince, ať ji prezentuje či neprezentuje jakoukoli formou, je lidskou součástí. Sexuální chování a sex tu byly od prvopočátků lidstva a budou existovat dále, byť se jejich formy budou různě dále modifikovat a přijímat. Sexualita je také předmětem učení –

dokonce celoživotního učení. Každý jedinec se učí svou sexualitu znát a prožívat od prvních sexuálních projevů v dětství přes bouřlivější období pubescence, dnes také velmi náročné období adolescence až po ryzí dospělost. Někteří jsou úspěšnější a dokážou být sexuálně šťastni, jiní se s komplikacemi potýkají celý život. Ale ani pro ty, kteří se sexu v životě zcela vzdají, nepřestává jejich sexualita existovat. Ostatně i slavný Sigmund Freud říkal: „*Lidský život se točí pouze kolem sexuality. Na tom se nic nezměnilo a nezmění.*“. Otázkou zůstává, jak se lidstvo dále se svou sexualitou „vyrovná“.

ZDROJE

Citovaná a parafrázovaná literatura

BAUMAN, Zygmunt. *Globalizace: důsledky pro člověka*. Vyd. 1. Praha: Mladá fronta, 1999, 157 s. ISBN 80-204-0817-7.

BAUMAN, Zygmunt. *Individualizovaná společnost*. Vyd. 1. Překlad Martin Ritter. Praha: Mladá fronta, 2004, 290 s. Myšlenky (Mladá fronta), sv. 19. ISBN 80-204-1195-X.

BAUMAN, Zygmunt. *Úvahy o postmoderní době*. 2. vyd. Překlad Miloslav Petrušek. Praha: Sociologické nakladatelství, 2002, 165 s. POST, sv. 1. ISBN 80-864-2911-3.

BOUDON, Raymond. *Sociologický slovník*. 1. české vyd. Překlad Vladimír Jochmann. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004, 253 s. ISBN 80-244-0735-3.

CAPPONI, Věra - HAJNOVÁ, Růžena - NOVÁK, Tomáš. *Sexuologický slovník*. Praha: Grada, 1994, 152 s. ISBN 80-716-9115-1.

DARWIN, Charles. *O pohlavním výběru*. Vyd. 1. Praha: Academia, 2005, 470 s. ISBN 80-200-1311-3.

DIVÍNOVÁ, Radana. *Cybersex: forma internetové komunikace*. 1. vyd. Praha: Triton, 2005, 167 s. ISBN 80-725-4636-8.

DUKAN, Pierre. *Muži to rádi oblé, aneb, Proč se přirozená krása stala tabu*. Vyd. 1. V Praze: Rybka Publishers, 2013, 235 s. ISBN 978-808-7067-529.

Filosofický slovník. 1. vyd. Olomouc: Nakladatelství Olomouc, 1998, 463 s. ISBN 80-718-2064-4.

GAVORA, Peter. *Úvod do pedagogického výzkumu*. 2. vyd. Brno: Paido, 2010, 261 s. ISBN 978-80-7315-185-0.

GIDDENS, Anthony. *Proměna intimity: sexualita, láska a erotika v moderních společnostech*. Vyd. 1. Překlad Ivo Možný. Praha: Portál, 2012, 215 s. ISBN 978-802-6201-755.

GIDDENS, Anthony. *Sociologie*. 1. vyd. Praha: Argo, 1999, 594 s. ISBN 80-720-3124-4.

HAYESOVÁ, Nicky. *Základy sociální psychologie*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998, 165 s. ISBN 80-717-8198-3.

HENDL, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, 584 s. ISBN 80-7178-820-1.

HERBENICK, Debby – SCHICK, Vanessa. *Přečti si mě: vše, co potřebujete vědět o vagině a vulvě*. Praha: Pragma, 2011. ISBN 978-807-3492-786.

JANIŠ, Kamil. Sexuální komunikace – jedna z forem sociální komunikace. In: *Systémová komunikace: sborník XXXVIII. vědecké konference o systémovém inženýrství SI 2006*. Vyd. 1. Hradec Králové: Miloš Vognar - M&V,s. 2006, 118 - 182. ISBN 8086771156.

KERLINGER, Fred N. *Základy výzkumu chování: pedagogický a psychologický výzkum*. 1. vyd. Praha: Academia, 1972, 705 s.

KLEIN, Marty. *Sexuální inteligence: Co od sexu opravdu chceme a jak toho dosáhneme*. 1. vyd. Bratislava: NOXI, 2012, 208 s. ISBN 978-80-8111-112-9.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Sexuální dysfunkce: příčiny a léčba*. 1. vyd. Praha: Grada, 2003, 290 s. ISBN 80-247-0203-7.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Sexuální starosti a radosti*. 2., přeprac. a dopl. vyd., v Portálu 1. Praha: Portál, 2002, 199 s. ISBN 80-717-8633-0.

KRAUS, Blahoslav. Sociální deviace v proměnách společnosti. In: *Socialia 2010: mezinárodní konference: sociální deviace v kontextu společenských věd*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. s. 30-39. ISBN 978-80-7435-091-7.

KRAUS, Blahoslav a Jolana HRONCOVÁ. *Sociální patologie*. 2. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010, 325 s. ISBN 978-807-4350-801.

KUBÍK, Josef. *Sexualita bez tabu*. Vyd. 1. V Brumovicích: Carpe diem, 2010, 324 s. ISBN 978-80-87195-10-9.

KUBY, Gabriele. *Globální sexuální revoluce: ztráta svobody ve jménu svobody*. Vyd. 1. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2014, 413 s. ISBN 978-80-87864-13-5.

LAŠEK, Jan. *Sociální psychologie II*. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2011, 142 s. ISBN 978-807-4351-167.

MURÍN, Gustáv – WEISS, Petr. *Abeceda tělesné lásky*. Vyd. 1. Překlad Zita Mudráková. V Praze: Triton, 2004, 259 s. ISBN 80-725-4581-7.

ONDREJKOVIČ et al. *Sociálna patológia*. 1. vyd. Editor Peter Ondrejko. Bratislava: Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 2000, 310 s. ISBN 80-224-0685-6.

PAASONEN, Susanna - NIKUNEN, Kaarina - SAARENMAA, Laura. *Pornification: sex and sexuality in media culture*. New York: Berg, 2007, xi, 204 p. ISBN 18-452-0704-1.

PASTOR, Zlatko. *Sexualita ženy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007, 204 s. ISBN 978-80-247-1989-4.

RABOCH, Jan. *Očima sexuologa*. Vyd. 2. Praha: Avicenum, 1988. 260 s.

RIDLEY, Matt. *Červená královna. Sexualita a vývoj lidské přirozenosti*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 1999, 322 s. ISBN 80-204-0825-8.

SACHER-MASOCH, Leopold rytíř von [přeložila VESELÁ, Gabriela]. *Venuše v kožichu*. Vyd. v tomto upr. překladu 1. Praha: Volvox Globator, 2009. ISBN 978-807-2077-175.

SCHWARZ, Oswald. *The psychology of sex*. Harmondsworth, England: Penguin Books, 1965, 288 s.

SNÁŠEL, Bedřich. *Erotika a sex v reklamě*. Zlín, 2011. Diplomová práce. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Vedoucí práce prof. PhDr. Pavel Horňák, Ph.D.

SKOPALOVÁ, Jitka. Sociální aspekty projevů rizikového chování u dětí a mládeže. In: *Socialia 2010: mezinárodní konference : sociální deviace v kontextu společenských věd*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010. s. 245 - 351. ISBN 978-80-7435-091-7.

SKORUNKOVÁ, Radka. *Úvod do vývojové psychologie*. 3. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2008, 69 s. ISBN 978-80-7041-490-3.

SILLAMY, Norbert. *Psychologický slovník*. 1. české vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001, 246 s. ISBN 80-244-0249-1.

ŠPRÁCHALOVÁ, Lucie. *Společenské podmínky vzniku rizikového sexuálního chování vysokoškolských studentů*. Hradec Králové: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, 2013. 82 s. Bakalářská práce.

UZEL, Radim. *Mýty a pověry v sexu*. 2. vyd. Praha: Práce, 1991, 160 s. ISBN 80-208-0169-3.

UZEL, Radim. *Užitečné pohlaví: pozoruhodný a zajímavý pohled na lidské pohlaví a sex*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2012, 159 s. ISBN 978-80-249-1962-1.

WEISS, Petr - ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování obyvatel České republiky: výsledky národního průzkumu*. Praha: AlbertaPlus, 1999, 115 s. ISBN 80-857-9213-3.

WEISS, Petr - ZVĚŘINA, Jaroslav. *Sexuální chování v ČR - situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001, 159 p. ISBN 80-717-8558-X.

WEISS, Petr et al. *Sexuologie*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010, 724 s. ISBN 978-802-4724-928.

Webové zdroje

Encyclopædia Britannica [online]. 2015 [cit. 2015-02-06].

Dostupné z: <http://www.britannica.com>

KELLER, Jan: Individualizovaná společnost. In: *YouTube.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-02-11].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=vOQ1iifS3lM>

KELLER, Jan: o postmoderně. In: *YouTube.cz* [online]. 2012 [cit. 2015-02-11].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=UTD3qICxD4o>

JANIŠ, Kamil – HORKÁ, Renata. Vnímání nevěry očima studentek vysoké školy. Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu [online]. 2001 - 2013 [cit. 2015-02-10].

Dostupné z: <http://www.planovanirodiny.cz/view.php?cisloclanku=2009113001>

ŠILEROVÁ, Lenka – PROUZOVÁ, Zuzana. Mladí lidé si přejí více informací o vztazích a sexualitě ve škole i od rodičů. *Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu* [online]. 2011 - 2013 [cit. 2015-02-20].

Dostupné z: http://www.planovanirodiny.cz/storage/tisk/safe_factsheet_final_CZ.pdf

TÄUBNER, Vladimír. Sexuální výchova jako předmět sexuální pedagogiky. In: *Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu* [online]. 2001 - 2013 [cit. 2015-02-17].

Dostupné z: <http://www.planovanirodiny.cz/clanky/sexualni-pedagogika>

WEISS, Petr - ZVĚŘINA, Jaroslav. Sexuální chování české populace. In: *Urologie pro praxi* [online]. 2009 [cit. 2015-02-10].

Dostupné z: <http://www.urologiepropraxi.cz/pdfs/uro/2009/03/02.pdf>

ZVĚŘINA, Jaroslav. Sexuální chování v ČR: Srovnání výzkumů z let 1993, 1998, 2003 a 2008. In: ZVĚŘINA, Jaroslav. *Mep.zverina.cz* [online]. © 2004 - 2015 [cit. 2015-02-10].

Dostupné z: <http://mep.zverina.cz/files/103-sexualni-chovani-v-cr-srovnani-vy-zkumu-z-let-1993-1998-2003-a-2008.pdf>

Použitá literatura

CUMMINSOVÁ, Denise D. *Záhady experimentální psychologie. Co psychologové zjistili o myšlení, citech a chování člověka*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998, 237 s. ISBN 80-717-8186-X.

DIAMOND, Jared M. *Proč máme rádi sex?: evoluce lidské sexuality*. 1. vyd. Překlad Zdeněk Urban. Praha: Academia, 2003, 178 s. Mistři vědy. ISBN 80-200-1072-6.

HARTL, Pavel – HARTLOVÁ, Helena. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2000, 776 s. ISBN 80-7178-303-X.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001, 285 s. ISBN 80-717-8535-0.

KASAL, Josef. K čemu slouží sex v časopisech pro mládež. In: *Sociální aspekty sexuálního komerčního zneužívání: Edice texty k sociální práci*. Hradec Králové: Miloš Vognar - M&V, 2004, s. 47-49. ISBN 80-86771-05-9.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Sex jako obohacení života: sexuální trénink v sedmi lekcích*. 2., rozš. vyd. Praha: Grada, 2012, 116 s., [2] s. obr. příl. ISBN 978-80-247-4370-7.

KUBÁTOVÁ, Helena. *Rukověť autora diplomky: Čtení a psaní odborných textů ve společenskovědních a humanitních oborech*. 1. vyd. Olomouc: Tiskservis Jiří Pustina, 2009, 121 s. ISBN 978-80-244-2314-2.

LEE, Abby. *Girl with a one track mind*. London: Ebury Press, 2006. ISBN 978-009-1912-406.

MITLÖHNER, Miroslav. *Trestní právo hmotné*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2010, 119 s. ISBN 978-80-7435-069-6.

MUCHA, Ivan. *Sociologie: základní texty*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2009, 248 s. ISBN 978-807-3802-271.

PEASE, Allan – PEASE, Barbara. *Proč muži chtějí sex a ženy potřebují lásku*. 1. vyd. Praha: Ikar, 2010, 313 s. ISBN 978-80-249-1374-2.

POŠTULKA, Vladimír. *Dějiny pornografie v datech*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství XYZ, s. r. o., 2007, 320 s. ISBN 978-80-87021-30-9.

Socialia 99: mládež v postmoderní době : sborník příspěvků z mezinárodní konference konané v Hradci Králové 12. a 13.10.1999. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000. ISBN 80-704-1112-0.

Socialia 2006: Sborník příspěvků z X. ročníku konference s mezinárodní účastí konané v Hradci Králové 20. a 21.10.2006. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007. ISBN 978-80-7041-741-6.

STAŠOVÁ, Leona. Normalita a deviace v současné mediální kultuře - zamyšlení nad vzory současných dětí. In: *Socialia 2010: Sociální deviace v kontextu společenských věd*. 1. vyd. Hradec králové: Gaudeamus, 2010, s. 377 - 382.

ISBN 978-80-7435-091-7.

STERN, Jan. *Média, psychoanalýza a jiné perverze*. 1. vyd. Praha: Malvern, 2006, 221 s. ISBN 80-867-0213-8.

STERN, Jan. *Totem, incest a odkouzlení buržoazie*. 1. vyd. Praha: Malvern, 2007, 270 s. ISBN 978-80-86702-28-5.

UZEL, Radim. *Problematika sexuálního zdraví*. 1. vyd. Praha: Horizont, 1990, 44 s. Metodické listy (Horizont). ISBN 80-701-2031-2.

UZEL, Radim – MITLÖHNER, Miroslav. *Vybrané otázky lidské sexuality: texty k sociální práci*. 1. vyd. Hradec Králové: Gaudeamus, 2007, 93 s. Právo v sociální práci. ISBN 978-807-0416-099.

ZANE. *Bod G*. Vyd. 1. Praze: Columbus, 2008, 284 s. ISBN 978-80-7249-239-8.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Pohlaví respondentů

Tabulka č. 2: Věk respondentů

I. část

Tabulka č. 3: Výsledky dotazníku

Tabulka č. 4: Věk vs. položky dotazníku

Tabulka č. 5: Pohlaví vs. položky dotazníku

II. část

Tabulka č. 6: Výsledky dotazníku

Tabulka č. 7: Věk vs. položky dotazníku

Tabulka č. 8: Pohlaví vs. pohlaví dotazníku

PŘÍLOHY

Příloha 1: Film „Nevěstinec“

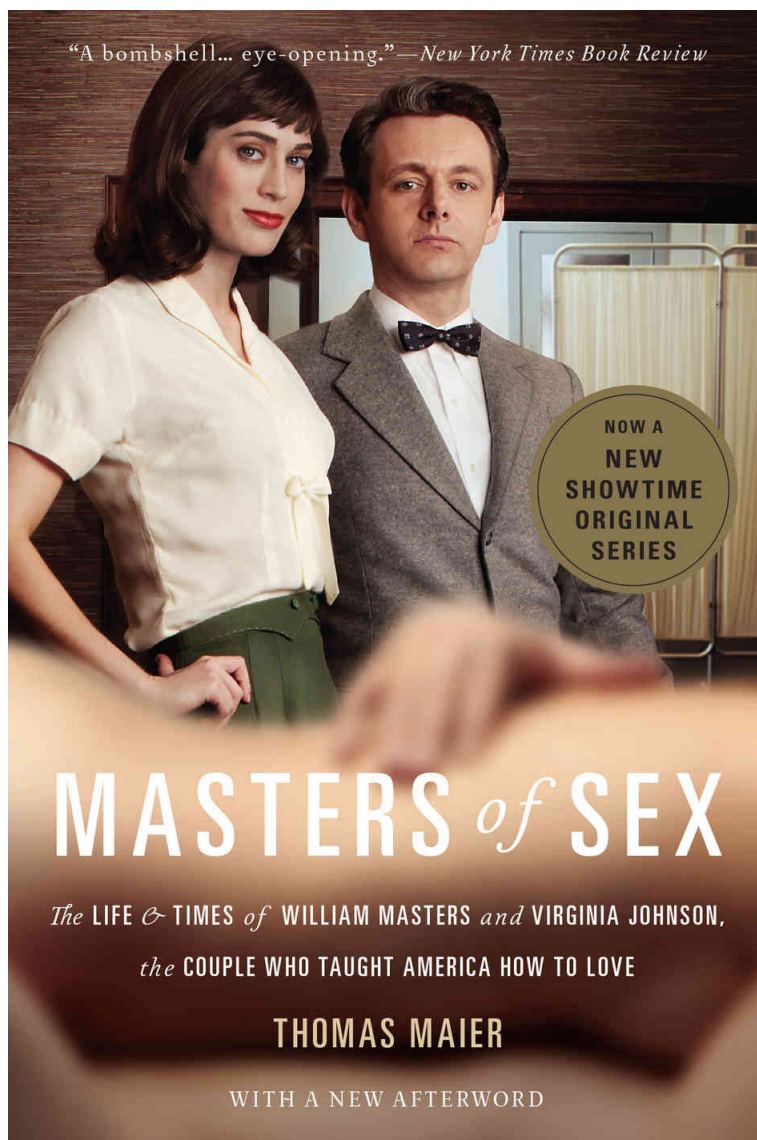
„Přelom devatenáctého a dvacátého století – období velkých sociálních změn – postihl také proslulé pařížské nevěstince. Uzavřenému světu, v němž se na jedné straně nabízela krása a potěšení, ale i ponížení a bolest, hrozil zákaz. Francouzský režisér Bertrand Bonello vyšel ve svém díle ze současné sociologické studie o pařížských „domech lásky“ na přelomu století. Filmový obraz prostitutek a jejich zákazníků zbavil lechtivého a povrchního pozlátka, které nahradil o poznání živočišnější atmosférou. Do popředí se dostávají autentické osudy dívek, jejich rivalita i přátelství, ale i dobové volání po obratu k rádoby humánnější společnosti.“

(zdroj: <http://www.fdb.cz/film/nevestinec-l-apollovide-souvenirs-de-la-maison-close/73649>)

Příloha 2: Seriál „Masters of Sex“

Film mapuje část života gynekologa a následně významného sexuologa W. Masterse (Michael Sheen) a jeho asistentky, následně též velmi uznávané vědkyně v oblasti lidské sexuality, V. Johnsonové (Lizzy Caplan). Seriál se odehrává v padesátých letech 20. století v St. Luis.

(zdroj: <http://theredlist.com/media/database/films/tv-series/comedy-drama/2010/masters-of-sex/038-masters-of-sex-theredlist.jpg>)

Příloha 3: Inzeráty z www.profidominy.cz

Inzerát profesionální dominy hledající zákazníky:

„08. 02. 2015 21:48 BDSM Seznamka / Domina hledá otroka

Skloň se k mým nohám, má intuice rozpozná tvé přání, mé charisma tě uchvátí, má fantazie tě zbaví všech obav..., pomohu začátečníkům objevovat jejich submisivní erotickou stranu, mohu být velice citlivá a tím bude o začátečníky velice dobře postaráno, kdo se neumí vyjádřit, zašlu na vyžádání dotazník..., dej se ovládnout a zasvěťím tě do tajuplného světa BDSM. Kladu důraz na úroveň a sama úroveň nabízím. Nalad' se na mou temnou notu a uspokoj svůj chtíč... „

(zdroj: <http://www.profidominy.cz/cz/seznamka/bdsm-brno-madam-gina-14.html>)

Inzerát submisivního muže hledajícího dominantní ženu:

„06. 02. 2015 13:50 BDSM Seznamka / Otroek hledá dominu

Pro svou Madam budu rád otrokem. Sympatický submisiv, sportovní postavy, stř. let, nechlupatý-vyholený, hledá svou Madam k jakýmkoliv praktikám. Uvítám štíhlou postavu, atraktivní vzhled, vůni a úroveň. Totéž nabízím. Jsem sice ženatý, ale své Madam budu naprosto oddaně sloužit k uspokojování jejího těla, myslí, tužeb i materiálních potřeb. Vše diskrétně, bez oboustranného narušování soukromí-dohoda i otrocká smlouva. Ostrava a širší okolí. Děkuji Váš ...“

(zdroj: <http://www.profidominy.cz/cz/seznamka/otrok-hleda-dominu.html>)

Příloha 4: Ceník swingers akcí a fotografie

Ceník

„Níže uvedené ceny jsou vybrány a zprůměrovány z několika českých klubů. Konkrétní ceny se proto mohou u Vámi vybraného klubu mírně lišit.

Vstupné do swingers klubu – ceny Pár muž–žena zaplatí 500 Kč - 2000 Kč za večerní párty, denní akce bývají o 2–3 stovky levnější.

Samotné ženy mají vstup zdarma, nebo jen symbolický (např. 69 Kč).

Na speciální akce, kde mohou i trojice (2+1) nebo samotní muži platí muž bez partnerky obvykle 1000 Kč –1500 Kč.

Pokud se rozhodnete přenocovat, je obvyklá cena 500 Kč za pokoj, avšak ne všechny podniky tuto službu poskytují.

Pokud Vás swingování chytne, můžete se těšit na slevy. Většina klubů poskytuje cenově zvýhodněné permanentky, např. každý pátý vstup zdarma.“

(zdroj: <http://vibratory.net/clanky/ceske-swingers-kluby-pravidla-66/>)

Fotografie interiéru Swingers klubu Praha 1

(zdroj: <http://www.swingersklub.eu/galerie.htm>)

Příloha 5: Pravidla vybraného swingers klubu

Swingers club Prague uvádí na svých webových stránkách tato pravidla:

- *„Návštěvník swingers klubu musí být starší **18 let**. Nikdo nesmí porušovat při aktivitách klubu platné zákony České republiky nebo místní vyhlášky městských úřadů.*
- *Nutno prokázat se platným občanským průkazem nebo pasem.*
- *Souhlas s natáčením je stvrzen podpisem smlouvy.*
- *Vstup povolen pouze **pro páry a samotné ženy**.*
- *Pár vstupuje do vlastních prostor swingers klubu v erotickém prádle. Když nechcete, nic si sebou neberte.*
- *Vše, co se bude v průběhu společné swingers párty dít, se zakládá na naprosté dobrovolnosti a souhlasu zúčastněných. Nikdo nesmí být do ničeho nucen. „NE“ , znamená „NE“ , není považováno za urážku.*
- *Návštěvníci klubu musí být naprosto zdraví. **Doporučujeme dodržovat pravidla bezpečného sexu**. Ve všech místnostech jsou zdarma k dispozici kondomy.*
- *V bazénu je povolena konzumace nápojů pouze v plastových pohárech. Z hygienických důvodů se souložit v bazénu nesmí. Dotyky, mazlení hlazení ovšem povoleny jsou...*
- *Ve všech prostorách klubu je kouření tabákových výrobků zakázáno až na místnost baru.*
- *Kdo hrubým způsobem poruší pravidla společenského chování bude z dalších akcí vyloučen.“*

(zdroj: <http://www.swingersclubprague.com/CZ/pravidla.php>)

Příloha 6: „50 odstínů šedi“

Film

Scéna z prvního dílu „Fifty Shades of Grey“, premiéra v České republice 12. 2. 2015.

(zdroj: <http://www.nydailynews.com/entertainment/movies/fifty-shades-grey-trailer-debuts-today-show-article-1.1878450>)

Erotické pomůcky k filmu

Sexshop „EroticCity“ nabízí jednotlivé pomůcky na BDSM i celé sady nesoucí barvy, loga a celé věty, které mají zákazníkům evokovat stejnojmenný film a navodit potřebnou atmosféru.

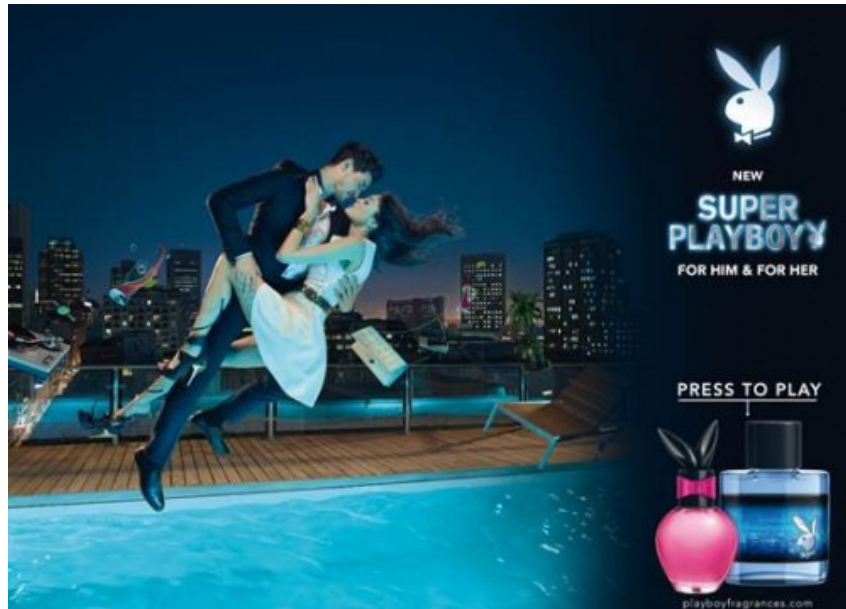

(zdroj: http://p0.storage.canalblog.com/02/35/712462/81392803_o.jpg)

Příloha 7: parfémy Playboy

Reklama na vůni pro muže a ženu „Super Playboy“

Ryze sexuální zobrazení muže a ženy se sloganem „Press to Play“.

(zdroj: <http://www.jenprozeny.cz/krasa-moda/35775-prichazi-super-playboy-super-mocne-vune>)

Reklama na vůni pro muže „New York Playboy“

(zdroj: https://www.douglas.nl/douglas/Playboy/New-York-Playboy/index_b160106.html)

Příloha 8: Dotazník výzkumného šetření

Vážené studenty a studentky,
prosím vás o vyplnění následujícího dotazníku, který se snaží mapovat vnímání sexuálního chování. Vaše odpovědi jsou podkladem výzkumné části mé diplomové práce. Dotazník je **zcela anonymní** (slouží jen pro zpracování dat), proto prosím o pravdivá fakta a otevřené názory. Vybranou variantu **zakroužkujte**, u některých výroků prosím rozepište podrobněji dle instrukcí.

Pohlaví: ŽENA - MUŽ

Věk: 18 – 19 – 20 – 21 – 22 – 23 – 24 – 25 - 26

Média mají vliv na vnímání fyzické krásy, čímž ovlivňují významně i sexuální oblast lidského života.

souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím určitě nesouhlasím

Porno filmy zkreslují vnímání sexuální reality.

souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím určitě nesouhlasím

Je společensky tolerovatelné mít více sexuálních partnerů najednou/často střídat sexuální partnery, pokud je člověk nezadaný.

souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím určitě nesouhlasím

Nemám problém mluvit o sexu veřejně.

souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím určitě nesouhlasím

Kvůli svému okolí (rodině, většinové společnosti apod.) musím tlumit své sexuální touhy.

souhlasím spíše souhlasím spíše nesouhlasím určitě nesouhlasím

Měl/a jsem někdy sex na jednu noc.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Praktikuji anální sex.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Náznak agrese či určitá přiměřená míra násilí v sexu mě vzrušuje.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

V sexu a sexuálních praktikách rád/a experimentuji, popř. bych rád/a experimentoval/a.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím, co byste chtěli vyzkoušet nového (např. group sex apod.)

.....

Někdy jsem podvedl/a svého partnera/partnerku.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím, zda jednorázově, vícekrát (např. 3krát), či pravidelně

.....

Sleduji porno (na internetu, v televizi apod.).

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím jak často (např. 1x/týden)

.....

Někdy jsem sledoval/a porno s další osobou.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím s kým (partner, kamarád/ka apod.)

.....

Jsem vlastníkem nějaké sexuální pomůcky.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím jakou (např. vibrátor, pouta apod.)

.....

Mám zkušenost s group sexem.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím, zda opakovaně či jednorázově

.....

Mám zkušenost se sexem na veřejném místě.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím druh veřejného místa (např. diskotéka, bar apod.)

.....

Mám homosexuální zkušenost.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím, zda se jedná o pravidelnou či jednorázovou zkušenost, popř. uveďte počet těchto zážitků

.....

Někdy jsem byl/a ve swingers klubu/ na swingers akci.

ano spíše ano spíše ne určitě ne

- ✓ pokud jste odpověděli kladně, napište prosím, zda se jedná o pravidelné návštěvy, jednorázový vstup, popř. uveďte počet návštěv

.....

PROSÍM ZDE OTOČIT A POKRAČOVAT NA DALŠÍ STRANĚ.

Za společensky tolerovatelné sexuální chování (tzn. sám/sama akceptuji toto chování a jednání u sebe či druhých lidí) považuji toto:

Veřejné mluvení o sexu

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Více sexuálních partnerů/partnerek v jeden čas

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Časté střídání sexuálních partnerů

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Sex na jednu noc

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Sex na veřejném místě

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Homosexuální praktiky jedinců orientovaných heterosexuálně

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Group sex

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Účast na swingers akcích

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Anální sex

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Násilí při sexu (somasochistické praktiky apod.)

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Používání sexuálních pomůcek při sexu

ano spíše ano spíše ne určitě ne

Děkuji mnohokrát!

Bc. Lucie Špráchalová

Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Film „Nevěstinec“

Příloha 2: Seriál „Masters of Sex“

Příloha 3: Inzeráty z www.profidominy.cz

Příloha 4: Ceník swingers akcí a fotografie

Příloha 5: Pravidla vybraného swingers klubu

Příloha 6: „50 odstínů šedi“

Příloha 7: Parfémy Playboy

Příloha 8: Dotazník výzkumného šetření